

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Західноукраїнський національний університет
Освітня програма	21854 Митна справа
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Західноукраїнський національний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	21854
Назва ОП	Митна справа
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Волкова Неля Іванівна, Коваленко Юлія Михайлівна, Петрова Яна Іванівна, Школьник Інна Олександрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	15.09.2021 р. – 17.09.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://bit.ly/3o8opWK>

Програма візиту експертної групи <https://bit.ly/3o8opWK>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Митна справа» складає позитивне враження, експертна оцінка окремим критерієм оцінена як зразкова. До реалізації цієї ОП залучені НПП, які демонструють високий рівень професійної активності, в тому числі методичної та наукової. При розробці ОП враховано сучасні тенденції в сфері фінансів, банківської справи та страхування, міжнародний академічний досвід. Мета ОП відповідає місії, візії та стратегічним завданням розвитку університету. Зміст та структура ОП повністю відповідають спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування та забезпечують формування інтегральної компетентності та ПРН, визначеними Стандартом вищої освіти за даною спеціальністю. До процесу розробки та реалізації ОП активно залучаються стейкхолдери (здобувачі освіти, випускники та роботодавці). Керівництво університету, Гарант, НПП, здобувачі та роботодавці демонструють активний пошук шляхів вдосконалення та подальшого розвитку даної ОП. Виявлені під час експертизи слабкі сторони ОП можуть бути виправлені в досить короткий термін, надані рекомендації є досяжними та в цілому будуть сприяти покращенню високих результатів реалізації даної ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Визначені в ОП цілі та ПРН повністю корелюють із місією та візією університету, його стратегічними завданнями розвитку. Підготовка здобувачів відбувається з врахуванням досвіду ЗВО Польщі. Розвиток ОП відбувається динамічно, змінюється перелік ОК, удосконалюються ПРН. Налагоджена активна співпраця з усіма стейкхолдерами та враховуються їх інтереси. Зміст ОП має чітку структуру, ОК програми є логічно взаємопов'язаними і в сукупності забезпечують досягнення визначеної мети, інтегральної компетентності та ПРН. Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності. Створені необхідні умови для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. ОП та її окремі ОК забезпечують можливість набуття соціальних навичок. Сформовані якісні умови щодо набуття практичних навичок здобувачами через проходження переддипломної практики. ОП, навчальні плани, робочі програми, силабуси як обов'язкових так і вибіркових ОК знаходяться у відкритому доступі. Правила прийому до ЗУНУ є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційному веб-сайті. Розроблені процедури щодо визнання результатів навчання, в т.ч. отриманих у неформальній освіті є зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу. Форми та методи навчання і викладання за ОП відповідають вимогам студентоцентрованого навчання. Реалізацію ОП забезпечує потужний кадровий склад. НПП систематично проходять курси підвищення кваліфікації в інших ЗВО, в т.ч. закордонних, а також стажування підрозділах державної фіскальної служби, фірмах, що надають митні брокерські послуги та в інших підприємствах, в установах та організаціях. Вони є активними учасниками реалізації міжнародних проєктів, в т.ч. Еразмус+. Застосовується система матеріального та морального стимулювання НПП. Здійснюється рейтингування викладачів, що враховується при укладанні контрактів. В ЗУНУ створено якісне та безпечне освітнє середовище. Стан матеріально-технічного, інформаційного та навчально-методичного забезпечення знаходиться на високому рівні. Створено безбар'єрне середовище та вдосконалюються умови для реалізації права на освіту особами з особливими потребами. Створена та продовжує розвиватись багаторівнева система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Налагоджена система зворотного зв'язку з усіма учасниками освітнього процесу. В ЗУНУ в цілому та за даною ОП сформована культура дотримання правил академічної доброчесності на високому рівні, організована та ефективно працює система запобігання та виявлення академічного плагіату. Нормативно-правове забезпечення освітнього процесу є загальнодоступним та знаходиться у відкритому доступі на сайті ЗУНУ. Проєкти ОП оприлюднюються для громадського обговорення. Крім того існує практика висвітлення аналітичного звіту за результатами обговорення проєкту ОП. Прозорість та публічність необхідної інформації для учасників освітнього процесу та всіх зацікавлених сторін, в тому числі для потенційних здобувачів вищої освіти визнана як взірцева.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

В процесі подальшого моніторингу при оновленні ОП рекомендується вивчати досвід не лише університетів Польщі, а і університетів інших країн, в тому числі тих, з якими Україна має державний кордон та відповідно митниці. ЕГ рекомендує сформувати більш інформативну структурно-логічну схему ОП із зазначенням відповідності ОК за семестрами в т.ч. і в частині вибіркових дисциплін. Рекомендовано сформувати загальноуніверситетський каталог вибіркових дисциплін. При формуванні силабусів ОК 9 "Переддипломна практика" і ОК 10 "Підготовка захист кваліфікаційної роботи" а також матриці відповідності ОК програмним результатам навчання взяти до уваги, що окрема ОК не може формувати всі без виключення ПРН за ОП. Рекомендовано привести у відповідність внутрішнім документам ЗУНУ формування груп для вивчення вибіркових дисциплін. Враховуючи, що оприлюднені результати анкетування щодо якості освітнього процесу за ОП та інших тематичних опитувань не містять інформації щодо дати їх проведення і кількості опитаних, рекомендовано в подальшому оприлюднювати таку інформації що дозволить робити висновки про об'єктивність отриманих результатів. Крім того варто передбачити в анкетах відкриті питання щодо виявлення і врахування закладом потреб та інтересів здобувачів. Здобувачі ОП, незважаючи на обізнаність, не використовують наявні можливості академічної мобільності та неформальної освіти. ЗУНУ доцільно вжити заходів щодо популяризації існуючих програм академічної мобільності та неформальної освіти серед здобувачів ОП. Рекомендовано більш чітко визначати результати навчання за ОК та у оптимальній кількості, а також удосконалити їх зв'язок із методами навчання та формами оцінювання. ЕГ відзначає необхідність більш чіткого формулювання критеріїв оцінювання у силабусах та робочих програмах. Оцінювання захисту кваліфікаційних робіт здобувачів рекомендовано сфокусувати на компетентнісному підході та вимірюванні отриманих результатів навчання. ЕГ рекомендує активізувати роботу спрямовану на підвищення кваліфікації НПП в напрямку розвитку в університеті власних курсів підвищення кваліфікації, активно залучати викладачів до проходження таких курсів. Не зважаючи

на існування сталих зв'язків з роботодавцями, їх залученості до процесів обговорення ОП, за даною ОП роботодавці не залучаються до проведення аудиторних занять. ЕГ рекомендує активізувати роботу в напрямі залучення роботодавців до проведення занять, зокрема з використанням он-лайн технологій.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Ознайомлення з ОП 2021 року (<https://bit.ly/3kD57GS>), а також ОП 2020 року, що надана як додаток до відомостей самооцінювання (далі – ВСО), Стратегії розвитку Західноукраїнського національного університету на 2021-2025 роки (<https://bit.ly/3dQWFjS>) та Концепції освітньої діяльності університету, що викладена як розділ в Статуті ЗУНУ (<https://bit.ly/3dQWFjS>) дозволяють стверджувати, що ОП «Митна справа» має чітко визначену мету, що полягає в підготовці [висококваліфікованих фахівців для митної сфери, які володіють інноваційним мисленням і ґрунтовними знаннями фінансової науки; здатністю системно аналізувати фінансову політику держави із застосуванням сучасного методологічного інструментарію; навичками розробки тактичних і стратегічних програм розвитку сфери фінансів, банківської справи та страхування; практичними знаннями щодо прийняття складних управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування на засадах оволодіння системою компетентностей, що дасть змогу їм бути активно залученими у національний і міжнародний дослідницький та професійний простір], яка корелює з місією ЗУНУ, а також дозволяє досягати стратегічні завдання, окреслені в Стратегії розвитку ЗУНУ, зокрема сприяє формуванню інноваційного університетського простору, створює умови для підготовки та постійного розвитку конкурентоспроможних професіоналів, використовує міжнародний досвід в навчальній та науковій діяльності, налагоджує сталі комунікації із усіма стейкхолдерами, в тому числі і з роботодавцями та випускниками. Цілі ОП також узгоджуються із візією ЗУНУ як інноваційного освітнього центру, що [забезпечує професійне становлення особистості, створює умови для творчої самореалізації та наукового пошуку, формує фаховий та науково-освітній потенціал нації на засадах безперервного професійного й особистісного розвитку]. Керівництво університету, в тому числі декан факультету фінансів та обліку А. Кізіма, завідувач кафедри податків та фіскальної політики А. Луцик та Гарант ОП О. Сидорович (Зустріч 1) підтвердили їх чітке та повне розуміння місця та ролі ОП в досягненні визначених стратегічних цілей та завдань, а також в необхідності постійного перегляду та оновлення змісту ОП.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Інформація, отримана від Гаранта, академічного персоналу, здобувачів та роботодавців (Зустрічі 2, 4, 7), вивчення ОП 2021 р. (<https://bit.ly/3kD57GS>), ОП 2020 р. (додаток до ВСО) засвідчили, що мета ОП, а також визначені в ній ПРН враховують позиції та потреби всіх зацікавлених сторін. В ЗУНУ розроблено нормативну базу, а саме Порядок розробки освітніх програм (<https://bit.ly/3EIGmBl>) та Положення про порядок перегляду (оновлення) освітніх програм (<https://bit.ly/3hXDIxB>), в яких передбачається залучення до обговорення широкого кола стейкхолдерів. Зокрема до складу робочої проектної групи (далі – РПГ) за даною ОП (2021 р.) включено В. Салюка, І. Білоуса, Б. Задорожного, В. Маркевича (митні брокери), В. Неділенько (Тернопільська митниця, випускник), А. Войцешук, В. Тукалюк (здобувачі). Підтвердженням їх участі є протоколи засідань РПГ за ОП «Митна справа», які надані на запит ЕГ (відповідь на запит 3). В реалізації ОП задіяні представники випускової кафедри податків та фіскальної політики та інших кафедр. В межах формування та реалізації даної ОП налагоджені взірцеві стосунки з роботодавцями, які беруть безпосередню участь в її обговоренні, що було підтверджено під час проведення зустрічі 7. Крім того ЕГ констатує, що процес обговорення ОП відбувається на системній основі, доказом чого слугують протоколи засідань РПГ за період 2020 – 2021 рр. Проаналізувавши протоколи, ОП та навчальні плани за 2021 та 2020 рр. ЕГ констатує, що частина пропозицій, наданих стейкхолдерами врахована при оновленні ОП 2021 р. Зокрема в ОП 2021 р., шляхом перерозподілу обсягу кредитів за ОК введено ОК5 Банківський менеджмент, а також замість ОК3 Бюджетний менеджмент (ОП 2020 р.) введено ОК7 Митний контроль. Це дозволило більш повною мірою забезпечити формування фахових компетентностей та ПРН за ОП та більш повно відобразили фокус ОП на підготовці фахівців для митної справи. Позитивною практикою слід вважати опитування щодо задоволеності здобувачів якістю освітнього процесу, результати якого оприлюднені у відкритому доступі (<https://bit.ly/3i98eF4>). Крім того за даною ОП було також проведено опитування стейкхолдерів, його результати оприлюднені на сайті (<https://bit.ly/3u9IjBX>). Значна частина відповідей в анкеті відображає 100 % задоволення, зокрема, змістом ОП її актуальністю, залученням

до перегляду ОП, станом матеріально-технічної бази. Водночас за результатами анкетування не зрозуміло, які саме категорії стейкхолдерів опитувались (роботодавці, випускники, тощо) та яка кількість опитаних. В якості кращої практики варто відзначити наявність на сайті можливості для зворотного зв'язку зі стейкхолдерами скриньки для пропозицій (<https://bit.ly/39yT9rn>). Таким чином ЕГ констатує, що в ЗУНУ створені необхідні умови для якісного формування та перегляду ОП, її цілей та їх узгодженості з ПРН. Налагоджені канали взаємодії з усіма стейкхолдерами дозволяють на системній основі покращувати якість ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Формування цілей даної ОП та ПРН враховують сучасні тенденції розвитку сфери фінансів, банківської справи та страхування, а також ті вимоги, які висувають роботодавці до випускників. ЕГ констатує наявність тісного зв'язку з роботодавцями, та врахування їх рекомендацій при оновленні ОП. Під час зустрічі з роботодавцями (зустріч 7) було встановлено, що вони активно долучаються до обговорення ОП, її цілей та зазначено, що навчання на даній ОП забезпечує набуття необхідних компетентностей та навичок, достатніх для отримання першого робочого місця за фахом на митниці, в митних брокерських фірмах, тощо. Роботодавці підтвердили, що вони приймають на роботу випускників даної ОП. Крім того під час зустрічі роботодавці зазначили, що вони створюють умови для проходження практики здобувачами, за результатами якої здобувачі можуть бути працевлаштовані. В рецензіях (додатки до ВСО), отриманих на дану ОП від роботодавців (митних брокерських фірм – В. Маркевич, І. Білоуса, Б. Задорожного, митного брокера В. Салюка та Тернопільської митниці – Д. Дорофій) зазначається її відповідність вимогам з боку митних органів та митних брокерів сучасним тенденціям розвитку митної справи та спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Перелік представлених в ОП фахових компетентностей розширений компетентностями, які відображають фокус програми на підготовці спеціалістів для митної справи – СК10, СК11, СК12 та СК13. Перелік ПРН доповнений ПРН 14, ПРН 15, ПРН 16 та ПРН 17, які дозволяють більш поглиблено врахувати тенденції розвитку митної справи. Розвиток даної ОП з урахуванням регіонального контексту полягає в тому, що географічне розташування м. Тернопіль та Тернопільської області як прикордонної сприяє розвитку митного брокерства, особливості функціонування якого вивчаються в розрізі ОК6 Митне адміністрування та ОК7 Митний контроль. Крім того здобувачам до вибору пропонуються такі дисципліни як Митне посередництво та консалтинг, та Митні розрахунки і звітність. При підготовці ОП та її перегляді враховуються результати моніторингу аналогічних ОП вітчизняних ЗВО, які мають значний досвід підготовки фахівців за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування саме для митної справи. Зокрема враховано досвід Університету державної фіскальної служби України, Харківського національного економічного університету ім. Семена Кузнеця та Ужгородського національного університету. У ВСО, а також під час зустрічі з НПП було зазначено, що при удосконаленні ОП враховується досвід реалізації аналогічних ОП Університету технології і торгівлі ім. Хелени Ходаковської (Польща) та Краківського економічного університету (Польща). НПП, які викладають на даній ОП використовують досвід та знання, отримані під час міжнародних стажувань для покращення змістовного наповнення дисциплін та використання сучасних методів навчання.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (<https://bit.ly/3AAVL3U>) затверджено наказом МОН України від 20.06.2019 № 866. ОП 2021 (<https://bit.ly/3EuOBzE>) та ОП 2020 р. (додаток до ВСО) мають повну відповідність вимогам, визначеним в стандарті. Перелік загальних та фахових компетентностей та визначених в них ПРН дозволяють набутти інтегральну компетентність за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування на другому (магістерському) рівні вищої освіти, сформульовані ПРН узгоджуються з дескрипторами Національної рамки кваліфікацій, визначеними для 7 рівня Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 № 1341 (із змінами) (<https://bit.ly/3fiY1nf>).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОП, ПРН та відповідно інтегральна програмна компетентність сформульовані коректно та корелюють із місією та візією ЗУНУ. Визначена в ОП мета та окреслені ПРН враховують позиції та потреби як здобувачів так і академічного персоналу, роботодавців та випускників. В ЗУНУ створені необхідні та достатні умови для якісного моніторингу та вдосконалення ОП. На системній основі до перегляду та удосконалення залучаються роботодавці. ЕГ констатує, що ОП демонструє поступальний розвиток, вносяться зміни як до переліку ОК так і до їх змістовного наповнення за результатами вивчення досвіду вітчизняних та іноземних ЗВО, а також з урахуванням досвіду НПП,

отриманих під час міжнародних стажувань. Сформована ОП чітко корелює з вимогами стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, а також узгоджується із дескрипторами Національної рамки кваліфікацій для 7 рівня.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

В процесі подальшого моніторингу при оновленні ОП рекомендується вивчати досвід не лише університетів Польщі, а і університетів інших країн, в тому числі тих, з якими Україна має державний кордон та відповідно митниці. При підготовці результатів анкетування стейкхолдерів не зазначено, які саме категорії пройшли опитування – випускники чи роботодавці та не вказано кількість опитаних, що не дозволяє повною мірою зрозуміти репрезентативність результатів опитування.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП Митна справа за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування відповідає Критерію 1, але водночас її не можна визначити як інноваційну. Мета та ПРН сформульовані досить чітко, враховують сучасні тенденції розвитку науки та практики у сфері фінансів, банківської справи та страхування. При розробці та перегляді ОП враховуються інтереси всіх учасників: здобувачів, академічного персоналу, роботодавців та випускників. ОП побудована з урахуванням досвіду як вітчизняних ЗВО так і університетів Польщі. Рекомендовано при перегляді ОП вивчати досвід не лише польських ЗВО, але і ЗВО інших країн, зокрема з тими, які мають спільний кордон з Україною. Рекомендується деталізувати опитування стейкхолдерів окремо для роботодавців та окремо випускників, а також відзначати в звітах кількість опитаних для можливості оцінювання об'єктивності отриманих результатів. ОП в достатній мірі відповідає вимогам за підкритеріями 1.1 - 1.4 та в цілому за критерієм 1. Рекомендації є досяжними.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП у редакції 2021 року (<https://bit.ly/3kD57GS>), так само як і ОП 2020 року, що надана як додаток до ВСО, становить 90 кредитів ЄКТС (2700 годин). При цьому обсяг обов'язкових ОК у кредитах ЄКТС становить 65 кредитів. Зазначене відповідає вимогам ст. 5 Закону України “Про вищу освіту” (<https://bit.ly/3kDKrPo>). Обсяг окремих ОК відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого рівня освіти, стандарту вищої освіти України для другого (магістерського) рівня (<https://bit.ly/3AAVL3U>) та Положенню про організацію освітнього процесу в ЗУНУ (<https://bit.ly/3kIkrlu>), де за освітнім рівнем магістра обсяг ОП має становити 90-120 кредитів ЄКТС.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП визначається описом предметної області, що регламентується Стандартом вищої освіти України із галузі знань 07 “Управління та адміністрування” спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування” для другого (магістерського) рівня вищої освіти (<https://bit.ly/3AAVL3U>). Він відповідає предметній області щодо підготовки фахівців, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми у процесі професійної діяльності або навчання в сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Предметною областю є: обов'язкова складова (72,2 %), зокрема практична складова - 16,7%, вибіркова складова (27,8%). Теоретичному змісту предметної області відповідають такі ОК: ОК1 “Методологія наукових досліджень”, ОК3 “Фінансовий менеджмент”, ОК5 “Банківський менеджмент”. У рамках орієнтації ОП, її освітнього фокусу і особливостей реалізуються ОК4 “Податковий менеджмент”, ОК6 “Митне адміністрування”, ОК 7 “Митний контроль”. ПРН відповідають встановленим ПРН1–ПРН13 Стандарту вищої освіти України для другого (магістерського) рівня (<https://bit.ly/3AAVL3U>) і забезпечуються

ОК, що включені до обов'язкової складової частини ОП. При цьому ПРН14–ПРН17 стосуються особливостей ОП, безпосередньо пов'язаних з митною справою. ЕГ звертає увагу на те, що ОК 9 “Переддипломна практика” і ОК 10 “Підготовка захист кваліфікаційної роботи” в ОП формують практично всі ПРН1–ПРН17 (матриця забезпечення ПРН відповідним компонентам ОП), а Структурно-логічна схема ОП (<https://bit.ly/3kD57GS>) ілюструє міжпредметні зв'язки, логіку та послідовність викладання дисциплін, проте не дає можливості зрозуміти скільки семестрів вчаться здобувачі і на які семестри припадають конкретні ОК, а також те, у якому семестрі вивчаються вибіркові дисципліни (без їх конкретизації).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Вивчення ПРН, змісту ОК, методів навчання-викладання підтверджують певну відповідність ОП предметній області спеціальності 072, де об'єктом є устрій, принципи, механізми функціонування та розвитку фінансових систем. ОП зорієнтована на: формування у здобувачів комплексного уявлення щодо впливу митного регулювання на забезпечення стабільності економічних відносин та функціонування фінансової системи, спрямування підготовки здобувачів на отримання основних первинних навичок використання у практичній діяльності фундаментальних знань з фіскального і митного регулювання щодо впливу митної справи на функціонування економіки країни, а також забезпечення здатності інтерпретувати та застосовувати теоретичний і методичний інструментарій для прийняття обґрунтованих рішень із формування митної політики, організації митної справи на державному і регіональному рівнях. За даною ОП теоретичний зміст предметної області, а також її фокусу складають: 1) систематизування та аналіз інформації для вирішення професійних та наукових завдань в сфері митного адміністрування; 2) розроблення варіантів вирішення практичних ситуацій щодо митних розрахунків та заповнення митної звітності; демонстрування навичок використання механізму селекції митних ризиків при перетині митного кордону країни; використання фундаментальних закономірностей здійснення митного контролю у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності (ОК6, ОК7). Вибіркові ОК переважно орієнтовані на поглиблення відповідності ОП предметній області спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Аналіз силабусів ОК, інших навчально-методичних матеріалів та спілкування у фокус-групах з НПП (зустріч 2), які задіяні в реалізації ОП, а також роботодавцями (зустріч 7) і випускниками (зустріч 10) засвідчили відповідність змісту ОП спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Положенням про організацію освітнього процесу в ЗУНУ (<https://bit.ly/3kIkrlu>), за яким передбачено, що вибіркова складова навчального плану має складати не менше 25% навчального навантаження ОП. У межах обсягу вибіркової складової здобувач має право обирати ОК самостійно і такий вибір не обмежується навч. планом ОП, на якій вона навчається, а відповідно до Положення про формування вибіркової частини навчальних планів в ЗУНУ (<https://bit.ly/2XRbzME>) вибіркові дисципліни складають не менше 25% від загального обсягу кредитів ЄКТС. На ОП загальний обсяг вибірових компонент становить 25 кредитів (28,8% загального обсягу ОП). Обсяг вибіркової навч. дисципліни становить 5 кредитів ЄКТС. Перелік дисциплін вибіркової частини навчального плану формується на підставі заявок кафедр. Відповідно до обраних дисциплін формуються групи за максимальною кількістю здобувачів, які обрали певну дисципліну для ОС «Магістр» (як правило, не менше 15 осіб) та потоки (не менше 45 осіб). За результатами зустрічі з НПП (зустріч 3) і здобувачами (зустріч 5) підтверджено, що вибіркові дисципліни обираються з 1 по 20 вересня через електронний кабінет здобувача (розділ «Студентське життя» <https://bit.ly/3kGiTsv>). Під час спілкування ЕГ зі здобувачами (зустріч 4) було з'ясовано, що вони можуть обирати 5 дисциплін з-поміж 25 пропонованих ОП дисциплін у межах спеціальності 072 на основі силабусів, оприлюднених на сайті ЗУНУ (<https://bit.ly/3zL8Sym>) на 1 році навчання, а всі ці дисципліни викладаються у другому семестрі. Як зазначив під час зустрічі 9 начальник навч.-метод. відділу С. Надвичиний, позитивною практикою ЗУНУ є можливість вивчати одну позакредитну дисципліну на рік для ОС «Магістр». За результатами анкетування здобувачів ОП «Освітній процес» (<https://bit.ly/3i98eF4>), 63 % обирає вибіркову дисципліну з урахуванням актуальності навч. дисципліни, а 100% реалізує право на вільний вибір дисциплін у межах вибіркового блоку навчального плану (при цьому саме анкетування не містить інформації щодо дати його проведення і кількості опитаних здобувачів). У ВСО, а також здобувачами було зазначено, що група може формуватися у кількості не менше 25 осіб, що було також підтверджено на зустрічі 9 з адміністративним персоналом. ЕГ звертає увагу, що відповідно до Положення про формування вибіркової частини навчальних планів в ЗУНУ (<https://bit.ly/2XRbzME>) такі групи за максимальною кількістю здобувачів стосуються ОС «Бакалавр» (як правило, не менше 25 осіб), а не ОС «Магістр». Враховуючи, що у 2020-2021 н.р. на першому курсі на денній формі навчалось 24 особи, а на заочній 10 осіб, вибір ними навчальних дисциплін є ускладненим. Загальноуніверситетський каталог вибірових дисциплін у ЗУНУ не створено.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів на ОП здійснюється шляхом проходження ними переддипломної практики, що регулюється Положенням про проведення практики здобувачів ЗУНУ (<https://bit.ly/39Eko5G>). Згідно із навчальним планом ОП переддипломна практика проходить на другому курсі у третьому семестрі, охоплює 15 кредитів та є обов'язковою компонентою ОП, що дає змогу сформувати у здобувачів компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності (передбачені стандартом вищої освіти (ЗК 1-9), фахові компетентності (СК 1-9) та унікальні фахові компетентності (СК 10-13). Для здобувачів ОП розроблено силабус (<https://bit.ly/3kE2mFq>) і програма практики (<https://bit.ly/3kEGvos>). Основними базами переддипломної практики є митні органи, підприємства, що здійснюють обслуговування суб'єктів ЗЕД (митні брокери) або підприємства які займаються ЗЕД і самостійно проводять декларування товарів, м. Тернопіль, Тернопільської області та інших областей (підтверджено на зустрічі 7 з роботодавцями). Її загальна тривалість згідно з навчальним планом 40 днів (8 тижнів) – з 30 серпня по 22 жовтня у 2021 р. За підсумками переддипломної практики здобувачі готують звіти, що проходять процедуру захисту. Надані за запит ЕГ звіти з практики (відповідь на запит 8) (по одному з денної та заочної форми) свідчать, що у 2020 р. вона відбувалась з 31 серпня по 23 жовтня, а самі звіти відповідають всім нормативним та методичним вимогам щодо переддипломної практики. Результати опитування здобувачів ОП «Проходження практики» (<https://bit.ly/3kImo1i>) засвідчили, що 94% повністю задоволені системою отриманих практичних навичок під час проходження практики, 94% застосували опановані під час аудиторних занять компетентності (при цьому саме анкетування не містить інформації щодо дати його проведення і кількості опитаних здобувачів). Результативність переддипломної практики на ОП підвищує використання в освітньому процесі ґрунтовної теоретичної і практичної підготовки, що дає змогу закріпити отримані компетентності й здобути практичний професійний досвід.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти soft skills на всіх етапах навчання відповідно до заявлених цілей. ОК 1 «Методологія наукових досліджень» і ОК 2 «Ділові комунікації іноземною мовою» формують ЗКО1-ЗКО9, а також розвивають комунікативні компетентності, здатність спілкуватися фаховою іноземною мовою, вміння безконфліктно та продуктивно працювати в команді, здатність творчо й раціонально реалізовувати комплексні завдання з митної справи, дозволяють опанувати програмні результати, зокрема ПРНО1–ПРНО6. Виокремлені соціальні навички формуються за рахунок опанування також вибіркового дисциплін, поряд із сформованістю загальних і професійних компетентностей та досягненням ПРН (ПРН01-ПРН17), зокрема «Комунікації у сфері фінансів», «Корпоративна культура», «Професійна етика», «Психологія професійної креативності», «Управління конфліктами». Soft skills здобувачів також формуються у ході їх участі у позаосвітній (позааудиторній) та науковій діяльності, зокрема через презентації навчальних і дослідницьких проєктів, виконання індивідуальних і групових завдань, написання есе, тез, статей, участь у дискусіях, підготовка доповідей і виступів на міжнародних та всеукраїнських конференціях, наукових семінарах, круглих столах, зокрема і в режимі on-line. За наданими на запит ЕГ матеріалами щодо науково-дослідної роботи здобувачів, 34 здобувачі мають тези наук.-практ. конференцій, 1 здобувачка приймала участь у виконанні НДР на тему «Фіскально-регулюючі домінанти забезпечення митної безпеки в Україні» (держ. реєстр. номер 0119U100529), 1 здобувач - «Формування фіскального простору України в умовах глобалізаційних дисбалансів» (держ. реєстр. номер 0116U002498), 2 здобувача - «Фіскальні виклики та асиметрії в умовах трансформації публічних фінансів: українські реалії» (держ. реєстр. номер 0117U000146).

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

За даною ОП професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Загальний обсяг ОП відповідно до навчального плану становить 2700 год. / 90 кредитів ЄКТС. У структурі аудиторних годин (600 год.) 57,5% припадає на лекції (345 год.), на практичні заняття – 32,5% (195 год.), консультації та індивідуальна робота становить 10%. Переддипломна практика становить 450 год. (15 кредитів), тобто 16,7% від загальної кількості кредитів на ОП (<https://bit.ly/3kD57GS>). Цей розподіл відповідає Положенню про організацію освітнього процесу в ЗУНУ (<https://bit.ly/3kIkrlu>) і відображає можливість забезпечення освітньої траєкторії здобувачів, а також практичне спрямування ОП. Завантаженість здобувачів оцінюється через: систематичне опитування студентів у формі бесіди протягом навчання та під час спілкування з кураторами тощо; обговорення проблем студентського самоврядування на засіданнях вченої ради факультету; спостереження з боку кураторів, викладачів і керівників із подальшим обговоренням на засіданнях кафедри. За результатами опитування здобувачів ОП «Освітній процес» (<https://bit.ly/3i98eF4>), 100% комфортно навчатись в ЗУНУ, а 69% в ЗУНУ захоплює освітній процес, у 83% суттєвих проблем не виникало (при цьому саме анкетування не містить інформації щодо дати його проведення і кількості опитаних здобувачів). Основні проблеми, які були виявлені: відсутність у здобувачів досвіду з організації та раціонального розподілу часу самостійної роботи; недостатнє використання внутрішніх ресурсів ЗУНУ для самонавчання, труднощі, пов'язані з вимушеною формою дистанційної освіти. Для

вирішення цих проблем у межах вивчення навчальних дисциплін організуються бесіди-тренінги з тайм-менеджменту, використання корпоративних IT-ресурсів і платформ для дистанційного навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За ОП «Митна справа» навчання за дуальною формою освіти не передбачено.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Дана ОП має досить чітку структуру, ОК програми є логічно взаємопов'язаними і в сукупності забезпечують досягнення визначеної мети, інтегральної компетентності та ПРН. Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Структура ОП забезпечує формування індивідуальної освітньої траєкторії через обрання дисциплін за вибором. Є можливість вивчати одну позакредитну дисципліну на рік для магістрів. В ЗУНУ створені умови для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Для забезпечення практичної підготовки передбачено проведення переддипломної практики, при цьому здобувачі можуть як самостійно обирати бази практики, так і скористатись пропозиціями випускової кафедри. ОП та її окремі ОК забезпечують можливість набуття соціальних навичок. Обсяг ОП та її ОК відповідає нормативним вимогам, співвідношення між обов'язковими та вибірковими ОК повністю відповідає вимогам законодавства. Обсяг вибіркових ОК становить 28,8 % від загального обсягу кредитів за ОП. Співвідношення годин відведених на роботу з викладачами та самостійну роботу здобувачів знаходиться в межах встановлених вимог.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ОК 9 "Переддипломна практика" і ОК 10 "Підготовка захист кваліфікаційної роботи" в ОП формують практично всі ПРН1-ПРН17, а Структурно-логічна схема ОП не дає можливості зрозуміти скільки семестрів вчать здобувачі і на які семестри припадають конкретні ОК, а також те, у якому семестрі вивчаються вибіркові дисципліни (без їх конкретизації). Рекомендовано переглянути ПРН для ОК 9 і ОК 10, а також унаочнити структурно-логічну схему ОП. Відсутність загальноуніверситетського каталогу вибіркових дисциплін. Рекомендовано сформувати загальноуніверситетський каталог вибіркових дисциплін. Формування груп для вивчення вибіркових дисциплін у кількості не менше 25 здобувачів, що суперечить Положенню про формування вибіркової частини навчальних планів в ЗУНУ, де такі групи передбачають, як правило, не менше 15 осіб. Рекомендовано привести у відповідність внутрішнім документам ЗУНУ формування груп для вивчення вибіркових дисциплін. Анкетування та опитування щодо освітнього процесу тощо не містять інформації щодо дати їх проведення і кількості опитаних. Рекомендовано проводити анкетування і опитування щодо освітнього процесу з оприлюдненням інформації щодо дати їх проведення, а також кількості опитаних.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг ОП відповідає вимогам законодавства, її зміст відповідає предметній області спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Структура ОП є узгодженою, зміст окремих компонентів, методи викладання та навчання, що застосовані, у сукупності спрямовані на досягнення цілей та програмних результатів навчання, незважаючи на окремі недоліки у формуванні структурно-логічної схеми ОП, а також відповідності окремих ОК програмним результатам. Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії у цілому забезпечена. ОП формує широкий спектр навичок для подальшої професійної діяльності. Комплексна оцінка відповідності ОП вимогам критерію 2 дозволили ЕГ зробити висновок, що виявлені недоліки не є перешкодою для досягнення мети та ПРН. Таким чином, ОНП загалом відповідає критерію 2 з недоліками, що не є суттєвими, рекомендації в контексті критерію 2 є досяжними.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому у 2021 році затверджені Вченою радою (зі змінами, внесеними рішеннями Вченої ради ЗУНУ від 26.05.2021 р. Протокол №9, 22.06.2021 р. Протокол №10) та розміщені у відкритому доступі на офіційному веб-сайті закладу в окремій вкладці «Приймальна комісія» (<https://bit.ly/3CA08LD>), є достатньо чіткими та такими що не містять дискримінаційних положень. Правилами прийому чітко врегульовано процедуру вступу на ОП на основі ступенів раніше здобутих здобувачем. Програма фахового вступного випробування за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (<https://bit.ly/3kQrI32>) враховує особливості ОП «Митна справа» через включення для претендентів на здобуття СО «Магістр» питань з дисциплін професійної підготовки, а саме «Фінанси», «Митна справа», «Податкова система», розміщена на сайті ВЗО в розділі «Програми вступних випробувань» (<https://bit.ly/2WkzZmc>) вище зазначеної вкладки. На веб-сайті також розміщена інформація щодо освітніх ступенів, освітні програми, вартість навчання та ліцензійні обсяги.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Проведений ЕГ аналіз Правил прийому та Програми вступного випробування для здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» на основі здобутого освітнього ступеня бакалавра, ОКР спеціаліста або магістра (денна та заочна форми навчання) свідчить про відповідність умов, встановлених для вступу на навчання, вимогам даної ОП. Процедура вступних випробувань на другий (магістерський) рівень вищої освіти та конкурсного відбору прописані в розділах VI, VII Правил прийому (<https://bit.ly/3AyZSgT>). Конкурсний відбір здійснюється за результатами вступних випробувань у формі єдиного вступного іспиту з іноземної мови, складеного у 2020 та 2021 роках, та фахового вступного випробування, складеного в рік вступу. В ході роботи ЕГ з фокус-групою адміністративного персоналу відповідальний секретар приймальної комісії – О. Шашкевич довів факт проходження вступниками на ОП «Митна справа» повного циклу конкурсного відбору та підтвердив факт можливості вступу на основі раніше здобутого ступеня магістр чи освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст на основі внутрішнього іспиту з іноземної мови. Також в ході спілкування з ним було встановлено факти нарахування додаткових балів призерам конкурсів студентських наукових робіт і олімпіад зі спеціальності на основі дипломів 1-3 ступенів.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в ЗУНУ (<https://bit.ly/3tY9iy>), зокрема пунктом 10 «Трансфер кредитів» та Положенням про порядок перезарахування результатів навчання в ЗУНУ (<https://bit.ly/3lO1VaT>), затвердженого рішенням вченої ради ЗУНУ (протокол № 2 від 30.09.2020 р.). Процедура є чіткою та зрозумілою. В результаті спілкування з фокус-групами здобувачів, НПП, адміністративним персоналом (зустрічі 2, 4, 9) фактів визнання таких результатів, отриманих в інших ЗВО, для здобувачів вищої освіти ОП «Митна справа» ЕГ встановлено не було. Окреме положення щодо врегулювання питань визнання результатів навчання отриманих під час академічної мобільності відсутнє. Проте врегулювання даного питання здійснюється в Розділі 17 «Положення про організацію освітнього процесу в ЗУНУ (затверджено Вченою радою від 30.09.2020р., Протокол №2 (<https://bit.ly/3tY9iy>)). Процедура є чіткою та зрозумілою. Здобувачі ОП під час зустрічі з ЕГ підтвердили, що проінформовані про такі програми, їх можливості та умови, але участі в них не брали.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в ЗУНУ, зокрема пунктом 10 «Трансфер кредитів» (<https://bit.ly/3tY9iy>). Крім того, процедура визнання результатів навчання отриманих в неформальній освіті, регулюється Положенням про неформальну та інформальну освіту учасників освітнього процесу в ЗУНУ (<https://bit.ly/3u2Tv3h>), затвердженого вченою радою ЗУНУ (протокол №2 від 30.09.2020 р.) та ректором. Процедура та умови визнання є чіткими, зрозумілими, та оприлюдненими на сайті ЗУНУ. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється за такими критеріями: 1) часовий інтервал вивчення дисципліни/кількість кредитів ЄКТС; 2) приналежність освітніх компонентів до обов'язкових чи вибіркового дисциплін; 3) змістове наповнення освітніх компонентів; 4) відповідність компетентностей, сформованих у ході формальної/інформальної освіти компетентностям ОП; 5) відповідність результатів за формальною/інформальною освітою програмними

результатами навчання ОП. Здобувачі ОП під час зустрічі підтвердили, що проінформовані про такі програми, їх можливості та умови, але участі в них не брали.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому є досить чіткими та достатніми для розуміння процесу вступу, не містять дискримінаційних положень, враховують особливості ОП, щорічно оновлюються та вчасно оприлюднюються на сайті ЗУНУ. Наявні механізми визнання результатів навчання отриманих під час академічної мобільності. Наявне окреме положення про неформальну та інформальну освіту учасників освітнього процесу в ЗУНУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Здобувачі ОП, незважаючи на обізнаність, не використовують наявні можливості академічної мобільності та неформальної освіти. ЗУНУ доцільно вжити заходів щодо популяризації існуючих програм академічної мобільності та неформальної освіти серед здобувачів ОП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Загалом ОП відповідає критерію 3. ОП має значний рівень узгодженості за підкритеріями 3.1, 3.2 та певною мірою узгоджена за підкритеріями 3.3,3.4. Зазначені недоліки і слабкі сторони є несуттєвими. Рекомендації є досяжними.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання охарактеризовані у робочих програмах і силабусах навчальних дисциплін, що розміщені на сайті ЗУНУ (<https://bit.ly/39yT9rn>). Оцінка їх змісту показала, що навчання за ОНП реалізоване у формах лекцій, семінарів, практичних занять та самостійної роботи. За інформацією, поданою у робочих програмах, у процесі вивчення дисциплін переважно використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: стандартизовані тести; поточне опитування; залікове модульне тестування та опитування; аналітичні звіти, реферати, есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; оцінювання результатів КПІЗ; студентські презентації та виступи на наукових заходах; ректорська контрольна робота; екзамен. За більшістю дисциплін на денній формі навчання передбачена індивідуальна робота (5 год. на дисципліну), а також тренінг (4 год.). Для вивчення відповідності форм і методів навчання вимогам студентоцентрованого підходу у ЗВО проводиться опитування учасників ОП "Освітній процес" (<https://bit.ly/3i98eF4>) з розміщенням відповідної анкети на сайті (<https://bit.ly/3EQxDNs>), а також для усіх магістрів "Анкетування щодо рівня задоволеності системою дистанційного навчання" (<https://bit.ly/3moYS3P>) (проте без зазначення дат проведення опитування і кількості опитаних). Студентоцентрований підхід передбачає надання здобувачам права участі в органах управління ЗУНУ (було підтверджено під час зустрічей 4 і 6). Академічна свобода досягається через надання здобувачам доступу до наукової інформації, консультування щодо проведення досліджень, надання можливостей для академічної мобільності. Здобувачі мають право вільно обирати форму навчання, наукового керівника, тему дипломної роботи. Інформація, отримана ЕГ на зустрічах з адміністрацією, академічним персоналом і здобувачами ОП (зустрічі 1, 2, 4), дозволяє зробити висновок, що принципи академічної свободи у ЗУНУ дотримані, зокрема НПП можуть розробляти авторські курси, самостійно визначати методи, необхідні для досягнення ПРН, вільно обирати способи подачі матеріалу.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах

окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, змісту та ПРН надається через розміщення на сайті ЗУНУ у розділі «Освітні програми» (<https://bit.ly/39yT9rn>), зокрема ОП «Митна справа» (<https://bit.ly/3kD57GS>), навчального плану, силабусів ОК. Інформування НПП відбувається через обговорення змісту освітніх компонентів ОП на засіданнях кафедр, ухвалення групою забезпечення спеціальності, затвердження першим проректором і оприлюднення на сайті ЗУНУ. Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК висвітлена в робочих програмах. Інформування здобувачів ОП реалізується так: освітні компоненти ОП наявні у вільному доступі на сайті ЗУНУ; до початку навчального року затверджуються робочі програми навчальних дисциплін, які представлено на сайті ЗУНУ та які знаходяться у вільному доступі на відповідних кафедрах. Порядок та критерії оцінювання регулюються п.8 Положення про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/3kIkrlu>) та представлені у робочих програмах і силабусах навчальних дисциплін. У силабусах відображено інформацію про систему та шкалу оцінювання, ця інформація є доступною та зрозумілою. Опитування здобувачів на зустрічі 4 підтвердило, що вони мають інформацію про доступ до силабусів і робочих програм, ознайомлені з ними. Викладачі на першому занятті зосереджують увагу здобувачів ОП на цілях, змісті, очікуваних результатах навчання, а також знайомлять їх з порядком і критеріями оцінювання у межах конкретної ОК. За свідченням академічного персоналу та здобувачів, інформація щодо змісту навчання та критеріїв оцінювання надається протягом усього періоду навчання (було підтверджено на зустрічах 2 і 4).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень у процесі реалізації ОП забезпечується шляхом опанування ОК та проведення наукових досліджень, публікації наукових статей, підготовки доповідей на конференції, участі у виконанні науково-дослідних робіт кафедр. Важливу роль у підготовці здобувачів за ОП відіграють наукові школи економістів під керівництвом проф. А. Крисоватого і О. Десятнюк. ЗУНУ має наукові видання (<https://bit.ly/3CIA8j1>), зокрема за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» видання - «Світ фінансів», а також «Наука молода» і «Вісник ТНЕУ». За наданими на запит ЕГ матеріалами щодо науково-дослідної роботи здобувачів, 34 здобувачі мають тези наук.-практ. конференцій, 1 здобувачка приймала участь у виконанні НДР на тему «Фіскально-регулюючі домінанти забезпечення митної безпеки в Україні» (держ. реєстр. номер 0119U100529), 1 здобувач - «Формування фіскального простору України в умовах глобалізаційних дисбалансів» (держ. реєстр. номер 0116U002498), 2 здобувача - «Фіскальні виклики та асиметрії в умовах трансформації публічних фінансів: українські реалії» (держ. реєстр. номер 0117U000146). У ЗУНУ функціонує Студентське наукове товариство (<https://bit.ly/3CGsndg>), основною метою якого є створення сприятливих умов для формування кваліфікованих спеціалістів шляхом їх участі в науково-дослідній роботі, фундаментальних та прикладних дослідженнях, що проводяться в навчальному закладі. Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ЗУНУ (<https://bit.ly/3kIkrlu>), здобувачі ОП беруть участь у заходах з освітньої та наукової діяльності, що проводяться в ЗУНУ, зокрема є активними учасниками наукового гуртка «Фіскальний аналітик», а також беруть участь у тренінгах зі спеціальності, в конкурсах студентських робіт на регіональному та всеукраїнських рівнях. На зустрічі з ЕГ представники студентського самоврядування (зустріч 6) підтвердили факти залучення здобувачів до наукових заходів на засадах академічної свободи.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Процедура оновлення змісту ОК регламентована Порядком розробки освітніх програм (<https://bit.ly/3EIGmBl>) і Положенням про порядок перегляду (оновлення) освітніх програм (<https://bit.ly/3hXDlxv>). За інформацією академічного персоналу ОП (зустріч 2), оновлення змісту освіти за ОП має постійний характер і базується на результатах участі у міжнародних стажуваннях, дослідницьких проектах, та на співпраці з органами митної служби та митними брокерами. Моніторинг організації освітнього процесу за ОП здійснюється з метою зростання привабливості і прозорості навчальних програм ЗУНУ для потенційних споживачів; врахування тенденцій розвитку ОП та вимог до них, у тому числі дескрипторів Національної рамки кваліфікацій, рамок кваліфікацій ЄПВО і навчання впродовж життя; забезпечення академічної мобільності здобувачів; підвищення здатності випускників до працевлаштування. Методичне забезпечення і визначення достатності фахового рівня НПП покладається на випускову кафедру податків і фіскальної політики і групу забезпечення спеціальності. НПП, які забезпечують викладання дисциплін, зобов'язані погоджувати зміст навчально-методичних комплексів з групою забезпечення спеціальності 072 (керівник - д.е.н., проф. О. Кириленко). За підсумками зустрічі 2 з академічним персоналом, підставами для перегляду змісту ОК є зміни нормативно-правової бази, пропозиції стейкхолдерів, висновки та рекомендації групи забезпечення спеціальності. Зміст ОК також постійно оновлюється за ініціативою НПП на основі отриманих результатів наукової діяльності, підвищення кваліфікації і стажувань через обговорення на засіданнях кафедр питань впровадження нових освітніх компонентів, що відповідають сучасним потребам розвитку економіки. ЕГ відзначає, що у ЗУНУ немає перешкод до оновлення контенту ОК. Воно відбувається наприкінці попереднього семестру за ініціативою НПП з урахуванням наукових інтересів здобувачів вищої освіти. Щорічно перегляд змісту ОК обговорюється на засіданнях кафедри податків і фіскальної політики та схвалюється групою забезпечення спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Урахуванню сучасних практик у сфері фінансів, банківської справи та страхування сприяє також використання результатів кафедральних наукових тем.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЗУНУ розвиває партнерство, шляхом укладення двосторонніх угод з іноземними університетами, які передбачають короткострокові і довгострокові поїздки для викладачів і наукових співробітників. Тривалість, фінансові та практичні умови, а також процедури обрання кандидатів визначаються в кожному окремому випадку. Основу міжнародної співпраці ЗУНУ складають 117 договорів про міжнародну співпрацю з іноземними університетами-партнерами з 33 зарубіжних держав, з яких ЗВО з країн Європи, а також партнери із США, Канади, Китаю, Казахстану, Таджикистану, Марокко та Еквадору. ЗУНУ є активним учасником програм, заходів, акцій в межах діяльності Представництва ЄС в Україні, Офісу віце-прем'єр міністра з питань європейської та євроатлантичної співпраці, Представництва Організації Об'єднаних Націй, Програми розвитку ООН в Україні, Представництва НАТО в Україні (<https://bit.ly/3CLpCY7>). В ЗУНУ створено міжнародні центри, зокрема Інформаційний центр євроатлантичної інтеграції; Інформаційний центр ЄС; Китайсько-Український центр підготовки спеціалістів "Один пояс - один шлях"; Міжнародний центр культури та розвитку; Тернопільська бізнес-школа; Українсько-німецький навч.-дослід. центр; Центр міжнародної безпеки та співробітництва; Центр стратегічної аналітики та міжнародних студій; Школа польського та європейського права <http://surl.li/ahifo>. Навчання, викладання та наукові дослідження на ОП тісно пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО, зокрема з Економічним та Ягеллонським університетами в Кракові, Інститутом Аллерханда (Республіка Польща). У межах цих угод здобувачі можуть реалізувати міжнародну академічну мобільність, НПП – пройти закордонне стажування та проводити наукові дослідження у вибраних університетах. Окремих договорів з іноземними партнерами в рамках ОП на запит ЕГ не було надано. Доц. І. Гуцул. прийнято участь у II Міжнар. мультидисциплінарній Зимовій школі «Польща-Україна 2020», яка відбулася на базі філії Вроцлавського економічного університету в м. Єленья Гура. Поряд з цим, проф. О. Сидорович пройшла закордонне стажування на базі університету «Prof. Dr. Asen Zlatorov» (Болгарія) з 1 квітня по 30 червня 2019 року; доц. Н. Рибіна за програмою академічних обмінів Еразмус+ пройшла навчання у Віденській вищій педагогічній школі (Австрія) та в Глобал ТЕСОЛ Коледж (Канада). Учасники освітнього процесу мають можливість користуватися загальнодоступними міжнародними інформаційними ресурсами та базами даних. Здобувачі ОП не мають публікацій у закордонних виданнях і не залучені до програм академічної мобільності.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

ЗУНУ розвиває партнерство, шляхом укладення двосторонніх угод з іноземними університетами, які передбачають короткострокові і довгострокові поїздки для викладачів і наукових співробітників. Функціонування наукових шкіл, наявність профільних видань за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Регулярне оновлення змісту ОК викладачами з урахуванням сучасних тенденцій розвитку спеціальності, набутого досвіду міжнародного стажування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Анкетування здобувачів не містить інформації щодо дати його проведення та кількості опитаних. Рекомендовано конкретизувати в анкетах дату і кількість здобувачів, які брали участь в опитуваннях. Недостатня академічна мобільність і публікаційна активність у зарубіжних виданнях. Для розвитку ОП необхідно активізувати участь НПП і здобувачів у міжнародних наукових і освітніх проєктах і програмах.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми та методи навчання на ОП дозволяють реалізувати її цілі, забезпечують належне ознайомлення здобувачів зі змістом ОК, та відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. ЕГ констатує наявність у ЗУНУ передумов для академічної свободи здобувачів та викладачів ОП. Учасники освітнього процесу належним чином і у достатньому обсязі отримують інформацію про зміст, ПРН та критерії оцінювання знань. Сильною стороною ОП слід вважати широкі можливості для поєднання навчання і досліджень. Зміст ОК оновлюється на регулярній основі з урахуванням сучасних досягнень науки та наявних тенденцій розвитку спеціальності. Інтернаціоналізація діяльності ЗВО пов'язана із проведенням конференцій, інших наукових заходів, дистанційними стажуваннями здобувачів,

залученості останніх до програм міжнародної академічної мобільності потребує активізації. Загалом ЕГ дійшла висновку, що освітня діяльність за ОП відповідає вимогам критерію 4 із недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів за кожним компонентом ОП, критерії оцінювання здобувачів є чіткими, зрозумілими та регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу ЗУНУ (п.8), (<https://bit.ly/3tYY9iy>), Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційної комісії у ЗУНУ (<https://bit.ly/2ZnkviA>), а також ОП і робочими навчальними програмами відповідних дисциплін. Формами контрольних заходів є поточний, модульний та підсумковий контроль, метою проведення яких є оцінювання якості освітньої діяльності здобувачів вищої освіти під час опанування ними компонентів ОП та досягнення ПРН. Прозорість та зрозумілість вимог щодо форм контролю досягається наявністю відповідної інформації у кожній робочій навчальній програмі та оприлюдненим на сайті ЗВО описам дисциплін. Форми поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни та критерії їхнього оцінювання визначає робоча програма навчальної дисципліни, що складена на підставі робочого навчального плану, а також силабус (<https://bit.ly/3m4QvQn>). Вище зазначені форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дають змогу перевірити досягнення ПРН. Проведений ЕГ аналіз змісту питань змістовних модулів та варіантів завдань комплексного практичного індивідуального завдання за ОК освітньої програми свідчить, що вони дозволяють оцінити рівень досягнення здобувачами результатів навчання. Під час зустрічі з ЕГ здобувачі вищої освіти підтвердили прозорість та зрозумілість процедур здійснення контрольних заходів та критеріїв оцінювання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Згідно зі Стандартом вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», який затверджений і введений в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019р.№866 (<https://bit.ly/3EGh5aG>), для другого (магістерського) рівня вищої освіти ОП передбачено атестацію здобувачів у формі публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи, яка виконується відповідно до загальних рекомендацій з підготовки, оформлення, захисту й оцінювання випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, перевіряється на плагіат за допомогою спеціалізованого сервісу UNICHECK, переданого університету на основі підписаного меморандуму про співпрацю. ОП відповідає вимогам зазначеного Стандарту, на написання та захист кваліфікаційної роботи відведено 15 ЕКТС кредитів.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основним документом, яким регламентуються правила проведення контрольних заходів є Положення про організацію освітнього процесу, яке оприлюднено на офіційному сайті ЗУНУ: (<https://bit.ly/3tYY9iy>). Крім того, процедура проведення контрольних заходів по кожній дисципліні прописана в робочій програмі, які розробляються викладачами кафедри, обговорюються та погоджуються на засіданні кафедри та затверджуються в установленому порядку. На початку кожного семестру викладачі ознайомлюють здобувачів освіти з процедурою проведення контрольних заходів. Робочі програми дисциплін та силабуси оприлюднено на офіційному сайті ЗУНУ (<https://bit.ly/3m4QvQn>). Крім того, основна інформація для навчання та оцінювання знань здобувачів знаходиться на платформі Moodle (Modular Object Oriented Distance Learning Environment) (<https://bit.ly/3EGqtv5>), в особистому кабінеті здобувача є інформація щодо дисциплін, які вивчаються протягом семестру з датами та формами проведення контрольних заходів. Процедура є чіткою, відкритою та зрозумілою. Під час зустрічі здобувачі підтвердили обізнаність з правилами проведення контрольних заходів та їх дотримання в ході реалізації ОП. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується прозорістю усіх процедур та відкритістю критеріїв оцінювання. Перескладання негативних результатів поточного модульного контролю (чи неявок без поважних причин) дозволяється до настання дати проведення наступного модуля. Процедура ліквідації заборгованості прописано в п. 8.5 Положення про організацію освітнього процесу, є чіткою і зрозумілою. В ході роботи з фокус-групами академічного персоналу і здобувачами ЕГ було встановлено, що за час існування даної ОП випадків повторного проходження контрольних заходів не було. Процедура оскарження результатів контрольних заходів у нормативних документах ЗУНУ окремо не прописана, але університет регулює процес оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів, відповідно до пп.8-9 Положення про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/3kIkrlu>) та іншими локальними документами ЗУНУ через видання розпорядження ректора про

створення апеляційної комісії у складі представника адміністрації, профільної кафедри, навчального відділу, які вивчають обставини подання здобувачем апеляції. Порядок розгляду апеляцій є чітким і зрозумілим. В ході роботи з фокус-групами академічного та адміністративного персоналу (зустрічі 2, 9) ЕГ було встановлено, що застосування процедури оскарження результатів контрольних заходів на даній ОП не було. Здобувачі під час зустрічі також повідомили, що конфліктні ситуації відсутні. Моніторинг обізнаності здобувачів з процедурами проведення контрольних заходів, критеріями оцінювання, їх доступності та зрозумілості здійснюється шляхом регулярного анкетування та періодичного усного опитування.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В ЗНУ існує Положення про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/3kIkrlu>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (<https://bit.ly/2XSeYjv>), Концепція протидії плагіату, Етичний кодекс (<https://bit.ly/3i7Flef>), Положення про комісію з доброчесності та наукової етики, Положення про групу сприяння академічній доброчесності, Кодекс академічної доброчесності (<https://bit.ly/2Y3jWdj>). Повноваженнями щодо впровадження політики академічної доброчесності та дотримання її процедури наділені Комісія із забезпечення якості освіти, відділ моніторингу якості освіти та методичної роботи, група забезпечення спеціальності, адміністрація ЗВО. Okремо діє система особистого зобов'язання дотримання норм академічної доброчесності здобувачем вищої освіти та науково-педагогічним працівником. Передбачена обов'язкова перевірка наукових праць, курсових та кваліфікаційних робіт з метою виявлення текстових та інших запозичень. Під час зустрічі з ЕГ здобувачі підтвердили, що їм відомі вимоги та процедура такої перевірки. На ОП використовуються, як загальнодоступні сервіси, зокрема, Advego або Etxt Антиплагиат, так і спеціалізований сервіс UNICHECK, придбаний університетом. Перед виконанням кваліфікаційних робіт здобувачі вищої освіти підписують декларацію про академічну доброчесність. ЕГ пересвідчилася у наявності декларацій при перегляді магістерських робіт здобувачів ОП Платонові М.В. і Нестеровській А.О., які надані на запит ЕГ (відповідь на запит 9). Завідувач кафедри визначає керівників випускних кваліфікаційних робіт відповідальними особами від кафедр для перевірки даних робіт антиплагіатною системою Unicheck. Популяризація принципів академічної доброчесності серед здобувачів ОП зосереджена у двох аспектах: проведення просвітницьких заходів щодо актуальності засад академічної доброчесності та «моніторингова місія» щодо поширення та дотримання ідеї академічної доброчесності. В ході регулярного Моніторингу здійснюється анонімне опитування здобувачів щодо випадків порушення академічної доброчесності та обізнаності щодо процедур реагування на такі ситуації. Під час зустрічі здобувачі підтвердили факт опитування та засвідчили відсутність досвіду необ'єктивного оцінювання чи інших проявів академічної недоброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

ЗНУ має ґрунтовну нормативно-правову базу з питань освітнього процесу, запобігання та врегулювання конфліктів інтересів учасників освітнього процесу. Форми атестації здобувачів вищої освіти ОП відповідають вимогам стандарту вищої освіти. ЗНУ проводить постійний моніторинг стосовно обізнаності здобувачів вищої освіти з процедурами проведення контрольних заходів, їх доступності та зрозумілості здійснюється. ЗВО проводить системну роботу щодо популяризації академічної доброчесності та наукової етики.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

До робочих програм дисциплін доцільно включити опис форм і методів навчання. Бажано деталізувати критерії оцінювання за видами завдань поточного, проміжного і підсумкового контролю. Необхідно оцінювання захисту кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти сфокусувати на компетентнісному підході та вимірюванні отриманих результатів навчання.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Загалом ОП відповідає критерію Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність. ОП має значний рівень узгодженості за підкритеріями 5.2, 5.4 та певною мірою узгоджена за підкритеріями 5.1, 5.3. Зазначені недоліки і слабкі сторони є несуттєвими. Рекомендації є досяжними.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ зазначає, що академічна та професійна кваліфікація НПП, залучених до реалізації ОП повністю відповідає ОК, які вони викладають підтвердженням чого є наявність відповідної освіти та наукової спеціальності і наукової діяльності, що дає змогу фахово викладати дисципліну та забезпечити цілі та ПРН за ОП. Всі НПП мають фахові публікації, окремі мають публікації, що індексуються міжнародними наукометричними базами Scopus та/або WoS, значна частина є авторами та співавторами підручників та навчальних посібників. До викладання обов'язкових ОК залучені 5 докторів наук, а саме В. Горин (ОК1 Методологія наукових досліджень), Ж. Довгань (ОК5 Банківський менеджмент), А. Кізіма (ОК4 Податковий менеджмент), О. Кнейслер (ОК3 Фінансовий менеджмент), О. Сидорович (ОК7 Митний контроль), та два кандидати наук, доценти (І. Гуцул – ОК6 Митне адміністрування, Н. Рибіна – ОК2 Ділові комунікації англійською мовою). Всі вони мають 7 і більше пунктів відповідності професійних активностей згідно чинних Ліцензійних умов. Викладачі Ж. Довгань, А. Кізіма, О. Кнейслер, О. Сидорович, В. Горин є докторами наук, І. Гуцул - є кандидатом наук за спеціальністю 08.00.08 - гроші, фінанси і кредит, мають наукові публікації у фахових виданнях, що відповідають як спеціальності 072 - фінанси, банківська справа та страхування, так і дисциплінам, які викладаються. Крім того всі вони мають методичні розробки саме в розрізі дисциплін, які викладають. Н. Рибіна, яка викладає ОК2 “Ділові комунікації англійською мовою” є кандидатом філологічних наук за спеціальністю 10.02.04 “Германські мови”, має фахові публікації, методичні розробки, що відповідають дисципліні, а також пройшла стажування в Канадському коледжі “Global Tesol College” з отриманням сертифікату на право викладання англійської мови носіям інших мов. А.Кізіма (ОК4 Податковий менеджмент) пройшов стажування в ГУ Державної фіскальної служби, І. Гуцул (ОК6 Митне адміністрування) пройшла стажування в Митно-брокерській конторі ТОВ “Віта-Едванс”, Ж. Довгань (ОК5 Банківський менеджмент) пройшла стажування в ПАТ “Мегабанк”. Доктори наук, професори Ж. Довгань, А. Кізіма, та О. Кнейслер є членами спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій за спеціальністю 08.00.08 - гроші, фінанси і кредит. Професорка О. Кнейслер є членом підкомісії 072 Фінанси, банківська справа та страхування Науково-методичної комісії з бізнесу, управління та права НМР Міністерства освіти і науки України з 2019 р. а також членом експертної ради з питань проведення експертизи дисертаційних робіт Міністерства освіти і науки України з питань макроекономіки, світового господарства і соціально-економічного розвитку з 2018 р. Доцентка Н. Рибіна є членом Всеукраїнської Асоціації з мовного тестування та оцінювання. Всі НПП мають свідоцтва про підвищення кваліфікації.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів є прозорим і спрямований на забезпечення успішної реалізації ОП. Процедура конкурсного добору регулюється Статутом ЗУНУ (<https://bit.ly/3dQWFjS>), Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників (<https://bit.ly/2XWVNoR>). На офіційному сайті висвітлюються оголошення щодо конкурсного відбору (<https://bit.ly/3doRUoY>). За результатами зустрічі з керівництвом університету (зустріч 1), НПП (Зустріч 3) та із представниками допоміжних (сервісних) структурних підрозділів (зустріч 8) встановлено, що процедура проведення конкурсу є прозорою, а відношення до претендентів на вакантні посади – рівнозначним. Як кращу практику варто відзначити сформовану в ЗУНУ систему рейтингування НПП, результати якого враховуються [під час прийняття рішень стосовно: подання до нагородження; морального та матеріального заохочення кращих науково-педагогічних працівників кафедр, інститутів (факультетів); конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників]. Зокрема розроблені критерії та норми бального оцінювання науково-педагогічного працівника ЗУНУ (<https://bit.ly/3mQIRZN>), а також Положення про рейтингове оцінювання роботи науково-педагогічних працівників Західноукраїнського національного університету (<https://bit.ly/39DpLR6>). В них враховуються різні види діяльності, в т.ч. науково-дослідна робота, навчально-методична, організаційно-виховна та адміністративно-управлінська робота, а також наведено перелік додаткових критеріїв, та балів, які вони надають. Визначені критерії та норми є зрозумілими та прозорими. Результати рейтингу оприлюднюються у відкритому доступі на сайті ЗУНУ (<https://bit.ly/3i5ywbh>) та обговорюються на засіданнях кафедр та вчених рад.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Ознайомлення з ОП, протоколами РПГ, результати зустрічі з роботодавцями (зустріч 7) дає підстави стверджувати, що до її розробки на регулярній основі долучаються роботодавці, зокрема в засіданнях РПГ роботодавці приймають активну участь, доказом чого є протоколи РПГ (Відповідь на запит 3). Зокрема до складу РПГ згідно протоколів 2020 та 2021 років було залучено В. Салюка, І. Білоуса, Б. Задорожного, В. Маркевича (митні брокери), В.

Неділенько (Тернопільська митниця). Крім того на ОП надано рецензії від п'яти роботодавців, керівників митних брокерських фірм – ТзОВ «Ескорт» В. Маркевича, ТОВ «Віта-Едванс» І. Білоуса, СМП «Райвест» Б. Задорожного, ФОП митного брокера В. Салюка та В.о. начальника Тернопільської митниці – Д. Дорофій. Під час зустрічі із роботодавцями їх участь у забезпеченні освітнього процесу підготовки здобувачів освіти за даною ОП була підтверджена. За їх словами вони мали змогу ознайомитися з основними положеннями ОП на етапі її планування, а також мають можливість обговорювати її з Гарантом ОП. Проекти ОП викладаються для обговорення на сайті ЗУНУ (<https://bit.ly/2XPSe3v>). Станом на момент роботи ЕГ за даною ОП в доступі є проект ОП 2021 року (<https://bit.ly/3ufnKEe>), а також результати його обговорення у вигляді аналітичного звіту (<https://bit.ly/3EJR5eC>). В даній вкладці є можливість надати рекомендації в Скриньці для пропозицій. Крім того, на сторінці факультету фінансів та обліку в рубриці “Освітні програми” є також можливість залишити свої рекомендації для вже діючих ОП у вкладці Зауваження та пропозиції стейкхолдерів (<https://bit.ly/39yT9rn>). Роботодавці констатували високий рівень підготовки здобувачів та рівень професійності НПП. За даною ОП відбувається активна співпраця із роботодавцями. Так в розрізі вивчення ОК6 Митне адміністрування та ОК7 Митний контроль здобувачі відвідували митниці та мали можливість безпосередньо спостерігати всі процеси оформлення митних документів, а також всі технологічні процеси. Це було підтверджено як під час зустрічі з НПП (зустріч 2), так і під час зустрічі зі здобувачами (зустріч 4) та роботодавцями (зустріч 7).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

За даною ОП роботодавці залучаються до обговорення її змісту, навчальних планів, тематики курсових робіт, а також до проведення атестаційних заходів. Налагоджена системна робота по організації та проходженню практики здобувачами у митних брокерських фірмах та безпосередньо на митницях, що підтверджено як здобувачами (зустріч 4) так і роботодавцями (зустріч 7). Водночас залучення безпосередньо до проведення аудиторних занять не відбувається, що підтвердили і роботодавці під час зустрічі. На їх думку це пов'язано з запровадженням карантинних обмежень.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЗУНУ сприяє професійному розвитку викладачів. Викладачі активно беруть участь у програмах підвищення власної кваліфікації в Державній фіскальній службі (А. Кізіма, О. Сидорович), в митно-брокерських фірмах (І. Гуцул), банківських установах (Ж. Довгань), в інших суб'єктів господарювання та територіальних громадах, у вітчизняних та закордонних ЗВО. Зокрема доцентка І. Гуцул приймає активну участь в різних міжнародних проектах та має міжнародні стажування в гміні Громадка (Польща) пройшла міжнародне стажування за українсько-литовською програмою «Практичне застосування митного законодавства ЄС щодо прав інтелектуальної власності», професорка О. Сидорович пройшла стажування в Університеті «Проф. Доктор Азен Златаров» (Болгарія), доцент Я. Чайковський, що залучений до викладання вибіркових дисциплін для здобувачів даної ОП під час зустрічі з академічним персоналом (зустріч 3) поінформував про своє стажування в Ягелонському університеті в м. Краків (Польща) як стипендіат стипендіального фонду королеви Ядвіги. А також доцентка Н. Рибіна за програмою академічних обмінів Еразмус+ пройшла навчання у Віденській вищій педагогічній школі (Австрія) та в Глобал ТЕСОЛ Коледж (Канада) та отримала сертифікати як викладач англійської мови як іноземної. Доказом цього є надані підтвердуючі документи на запит ЕГ (відповідь на запит 12). В ЗУНУ створений навчально-науковий інститут новітніх освітніх технологій (<https://bit.ly/3i7YWsH>) в структурі якого створений відділ підвищення кваліфікації навчання впродовж життя (<https://bit.ly/3kMiBAI>), в рамках діяльності якого передбачено організацію заходів щодо підвищення кваліфікації НПП. Водночас ЕГ звертає увагу на відсутність у відкритому доступі інформації щодо можливості проходження підвищення кваліфікації через власні програми підвищення кваліфікації. Така інформація також відсутня і у ВСО. Також у відкритому доступі відсутнє Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників, що не дозволило більш детально проаналізувати діючу систему підвищення кваліфікації в ЗУНУ.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулювання розвитку педагогічної майстерності здійснюється шляхом преміювання викладачів, що було підтверджено в ході співбесід з викладачами та адміністративним персоналом ЗУНУ (Зустрічі 1, 3, 8). В Колективному договорі Західноукраїнського національного університету (<https://bit.ly/3x04Vpm>) розділ 3 «Працевлаштування, оплата, стимулювання та нормування праці» визначено види премій, які можуть призначатись працівникам, в т.ч. премії за: підсумками наукової, навчальної, навчально-методичної діяльності за місяць, квартал, півріччя, рік; за результатами проведених заходів, спрямованих на підтримку і розвиток іміджу і ділової репутації Університету (організація й участь у конференціях, симпозіумах, конкурсах, олімпіадах тощо) та інші. Зазначається, що «Розміри премій та їх надання працівникам Університету встановлюються з ініціативи ректора та за поданням деканів факультетів, директорів інститутів, керівників підрозділів, голови профкому та голів профбюро». Також за словами керівництва ЗУНУ відбувається виплата премій НПП за наукові публікації, що індексуються міжнародними наукометричними базами Scopus та/або WoS, що підтверджено під час співбесіди з викладачами. В ЗУНУ діє

система рейтингування НПП, визначені критерії та норма бального оцінювання роботи НПП (<https://bit.ly/3mQIRZN>), передбачено врахування рейтингу при моральному та матеріальному стимулюванні та при продовженні трудових відносин. У відкритому доступі наявні рейтинги НПП за 2020 рік (<https://bit.ly/3i5ywbh>) та за 2019 рік (<https://bit.ly/3uiQ2or>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

За даною ОП сформовано потужний колектив НПП (в т.ч. 5 докторів наук), які викладають обов'язкові дисципліни для даної ОП. Академічна кваліфікація викладачів забезпечується наявністю відповідної освіти, науковою спеціальністю та науковою діяльністю у розрізі дисциплін, що викладаються на даній ОП. Викладачі проходять курси підвищення кваліфікації у закордонних ЗВО, стажування в банках, державних органах, в територіальних громадах в різних суб'єктів господарювання. Є активними в науковій діяльності (здійснюють керівництво аспірантами, є членами спеціалізованих вчених рад по захисту дисертацій, виступають в якості офіційних опонентів, тощо), приймають участь в міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях. Викладачі, задіяні в реалізації даної ОП є активними учасниками міжнародної академічної мобільності, в т.ч. за програмою Еразмус+. Як кращу практику варто відзначити створену систему матеріального та морального заохочення НПП, що стимулює їх постійно підвищувати рівень власної викладацької майстерності. Процедура конкурсного добору є відкритою, прозорою, відбувається відповідно до чинного законодавства. ЗУНУ має позитивний досвід залучення роботодавців до процесів розроблення і удосконалення ОП. Роботодавці створюють умови для проведення практичних занять на базі митних органів, а також надають можливість викладачам проходити стажування в митно-брокерських фірмах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ рекомендує активізувати роботу спрямовану на підвищення кваліфікації НПП в напрямку розвитку в університеті власних курсів підвищення кваліфікації, активно залучати викладачів до проходження таких курсів. Не зважаючи на існування сталих зв'язків з роботодавцями, їх залученості до процесів обговорення ОП, за даною ОП роботодавці не залучаються до проведення аудиторних занять. ЕГ рекомендує активізувати роботу в напрямі залучення роботодавців до проведення занять, зокрема з використанням онлайн технологій.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Діяльність ЗУНУ повністю відповідає умовам критерію в пп. 6.1-6.3 та 6.6 і демонструє в їх розрізі кращі практики, але має часткову відповідність пп. 6.4 та 6.5. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів є на високому рівні. Викладачі приймають активну участь в програмах міжнародного стажування та міжнародних академічних обмінів. Конкурсний добір викладачів є прозорим та таким, що здатний сформувати якісний склад НПП для ОП. Виpusкова кафедра має системні та налагоджені стосунки з державними митними органами, з приватними митними брокерськими фірмами, їх представники приймають активну участь в обговоренні ОП, але водночас не залучені до проведення аудиторних занять. Університет сприяє професійному розвитку НПП шляхом матеріального заохочення, а також шляхом стимулювання проходження підвищення кваліфікації, в першу чергу, в інших вітчизняних та закордонних ЗВО, а також у співпраці із суб'єктами господарювання, але не приділяє належної уваги щодо розвитку власної внутрішньої системи підвищення кваліфікації НПП, хоча має для цього сприятливі умови. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, можна зробити висновок щодо відповідності ОП Критерію 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ВСО за ОП, даних, опублікованих на офіційному сайті ЗУНУ та наданих під час огляду ЗВО онлайн, документів, фото та відео матеріалів, а також свідчення учасників онлайн зустрічей переконали ЕГ у тому, що фінансові ресурси (фінансова звітність, кошториси, звіти) (<https://bit.ly/3ofukcy>) та потужна матеріально-технічна

база здатні забезпечити досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання за ОП. Щодо специфічного програмного забезпечення, яке використовується закладом на ОП «Митна справа», ЕГ було встановлено у бесіді зі здобувачами та за допомогою наданих закладом документів наявність спеціального програмного забезпечення QD Professional. Здобувачі засвідчили, що це ПЗ використовується в освітньому процесі. Заклад надав копію відповідного договору із постачальником ПЗ. Крім того, ЗУНУ використовує під час навчання програми Microsoft Windows 7, Microsoft Office 16 57, SOFA - Statistics 1.5.4, GNU PSPP 1.4.1, Moneon 1.6.2, Ананас 0.9.5, Дебет Плюс. Наукова бібліотека (<https://bit.ly/3o815IP>) з доступом до електронних навчальних комплексів, електронного репозитарію (<https://bit.ly/2ZrpD5b>) електронний каталог джерел, навчальна мультимедійна лабораторія з технікою та ліцензійним ПЗ також була продемонстрована під час онлайн-візиту. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми за свідченнями здобувачів ОП та викладачів, адміністрації ЗУНУ доступне у особистому кабінеті здобувача на платформі Moodle, його було продемонстровано під час онлайн зустрічі зі здобувачами. Крім того, ОК ОП розміщені на сторінці офіційного сайту ЗВО.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Надана ЗУНУ інформація, фото-, відеоматеріали та онлайн-демонстрація матеріально-технічної бази за допомогою технічних засобів зв'язку свідчать про здатність освітнього середовища закладу забезпечити потреби та інтереси здобувачів ОП. За свідченнями академічного персоналу та здобувачів, представників ОСС, учасники освітнього процесу мають вільний доступ до інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, мережі Інтернет, спортивної бази, двох комп'ютерних зал бібліотеки ЗУНУ, сучасних та технологічних навчальних лабораторій (<https://bit.ly/3CMLZfT>). Опитування здобувачів щодо їх оцінки рівня забезпечення ресурсами освітнього процесу розміщено на офіційному сайті закладу (<https://bit.ly/3m1rcum>). В опитуванні відсутній зв'язок з Гугл-формами, посиланням на опитування, інформація про дату/ період проведення та контингент опитаних (рік вступу, форма навчання тощо). В усних онлайн бесідах здобувачі ОП та НПП підтвердили наявність безоплатного доступу викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Продемонстровані ЕГ умови навчання та проживання здобувачів ОП повністю відповідають законодавству, вимогам епідеміологічного стану в державі та загальному уявленню про комфортне середовище, сприятливе для здобуття освіти. Учасники онлайн зустрічей свідчили про залучення здобувачів ОП до участі в Школі професійного розвитку «АКМЕ» (<https://bit.ly/3ETQcJG>) та проєктах тренінг-центру «Лідер» (<https://bit.ly/3m1L6cu>). Учасникам освітнього процесу доступні наукові гуртки та спортивні секції. Крім лабораторії психологічної служби ЗУНУ (<https://bit.ly/3o81pHx>) та Консультативно-тренінгового центру «АКМЕ» на території університету функціонують медичний пункт, представник якого брав участь в онлайн бесіді, кабінети лікувальної фізкультури, емоційного розвантаження, психотерапії. Атмосфера та інтер'єр їдальні/буфету, продемонстрованої онлайн, облаштована та озеленена територія ЗВО, спортивний комплекс доповнили позитивне враження про матеріально-технічну базу ЗУНУ. Здобувачі та нормативна база ЗУНУ підтверджує наявність інституту кураторства в ЗВО. Можливості участі здобувачів у проєктах з міжнародними партнерами забезпечуються укладеними договорами між ЗУНУ та закордонними університетами, які представлені на офіційному сайті ЗУНУ: (<https://bit.ly/2XRq4Wd>). Активне залучення студентів-магістрів до наукової спільноти підтверджена Витягом зі звіту про наукові здобутки здобувачів ОП «Митна справа» за 2020 рік.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ переконалася, що ЗУНУ здатний на високому рівні забезпечити освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП «Митна справа». Здобувачі ОП контактують безпосередньо з викладачами під час занять, консультацій, заходів як особисто, так і за допомогою засобів інформаційно-комунікаційних технологій. Деканати та куратори здійснюють організаційно-виховну роботу, інформаційну, консультаційну. Студентський актив, студентське самоврядування забезпечує захист прав та інтересів студентів та їх участь в управлінні ЗУНУ. Представники первинної профспілкової організації студентів ЗУНУ, студентського парламенту розповіли на онлайн зустрічі з ЕГ про особливості соціально-економічного захисту прав та інтересів студентів, сприяння у вирішенні питань щодо побуту, відпочинку, медичного обслуговування, оздоровлення, розвитку студентського самоврядування. Позитивною та ефективною складовою освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти ЕГ вважає зручний та інтуїтивно-оформлений офіційний веб сайт ЗУНУ (<https://www.wupn.edu.ua/>), а також живі та інформативні офіційні сторінки ЗВО в соціальних мережах Фейсбук (<https://bit.ly/3zD1fv5>) та Інстаграм (<https://bit.ly/3lV8zhK>) та ін. Ці ресурси не лише інформують про навчання, формальну сторону освітнього процесу, а й виконують функцію

патріотично-виховну, соціальну, духовно-культурну. На сторінках відображено студентське життя, наукові, освітні, соціально-просвітницькі та інтелектуально-духовні заходи ЗВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час огляду матеріально-технічної бази ЗВО ЕГ мала змогу переконатися в повній відповідності законодавству щодо умов доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами та маломобільних груп населення. Представники ЗУНУ показали у відео та фото матеріалах, а також під час стрім-відео елементи безбар'єрного середовища, пандуси, спеціально облаштовані вбиральні, аудиторії та будівлі бібліотеки, до яких можна потрапити без ліфтів, сходів, перешкод). На сайті ЗУНУ доступні громадськості документи про проведене обстеження будівель та прилеглої території (<https://bit.ly/3i2NvTh>). Заклад дбає про забезпечення доступності навчальних приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, про що свідчить також звіт від 10.09.2020 про проведення технічного обстеження стану забезпечення доступності навчальних приміщень ЗУНУ та його відокремлених підрозділів для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення). Відповідно до Порядку супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗУНУ та його відокремлених підрозділах, затвердженому наказом ректора ЗУНУ від 26.03.2021 р. No 129 та розміщеному на офіційному сайті закладу, керівник структурного підрозділу консулює, у разі необхідності забезпечує супровід особи, що прибула до університету та потребує допомоги. Здобувачі ОП згадували наявність в університеті спеціальних написів / інформаційних табличок шрифтом Брайля. Так само здобувачі ОП свідчили про можливість оформлення індивідуального графіка навчання та надання можливості здобувати освіту здобувачам, які працюють або з інших причин не можуть відвідувати заняття за загальним розкладом. Відповідно до Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком (<https://bit.ly/3ZjapN>) у ЗУНУ, [за індивідуальним графіком навчання мають право навчатися здобувачі ВО, які не мають академічної та фінансової заборгованості та за наявності таких підстав: працевлаштування, яке підтверджено відповідними документами. тривале службове відрядження за основним місцем роботи або навчання; студенти є матерями (батьками) дітей віком до 3 років, до 6-ти років за наявності довідки ЛКК, якщо дитина потребує догляду до 6-ти років; мають інвалідність і неспроможні відвідувати навчальний заклад; беруть участь у спортивному житті університету; в інших випадках при наданні відповідних документів, з дозволу ректора].

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗУНУ наявна чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій. Відповідні документи (Положення про порядок врегулювання конфлікту інтересів у ЗУНУ (<https://bit.ly/3F2lPrF>), Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (<https://bit.ly/2YzjWdj>) доступні для усіх учасників освітнього процесу на офіційному сайті університету. Здобувачі ОП можуть звернутися зі скаргою на скриньку довіри (presa@wunu.edu.ua) щодо вирішення конфліктної ситуації (у тому числі пов'язані із сексуальними домаганнями, корупцією, дискримінацією). Далі тимчасова комісія перевіряє факти та приймає рішення. Цю можливість підтвердили здобувачі на онлайн зустрічі. Крім того, у ЗУНУ функціонує лабораторія психологічної служби (<https://bit.ly/3EROZcN>), представник якої зазначив, що звернення здобувачів переважно стосуються адаптації на першому році навчання. Врегулювання конфліктних ситуацій в ЗУНУ, розгляд звернень, скарг, заяв щодо корупції здійснюється відповідно до Закону України «Про запобігання корупції», Закону України «Про доступ до публічної інформації», Закону України «Про звернення громадян». У закладі визначена особа, яка відповідальна за організацію роботи з питань запобігання / виявлення корупції, що було підтверджено під час онлайн зустрічі свідченнями представників допоміжних (сервісних) структурних підрозділів (зустріч 8).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЗУНУ характеризується потужним матеріально-технічним забезпеченням освітнього процесу, навчання за ОП проводиться в обладнаних аудиторіях, комп'ютерних класах, лабораторії з залученням інформаційних технологій та сучасного спеціального програмного забезпечення. В університеті створене безпечне освітнє середовище, наявний робочий механізм запобігання та вирішення конфліктних ситуацій. Функціонують органи студентського самоврядування, представники навели приклади реальних проблем здобувачів, які їм вдається вирішувати (голова університетської ради студентів, Голова студентського наукового товариства, голова первинного профспілкового комітету Студентів, студентський декан факультету фінансів та обліку). Позитивними практиками ЕГ вважає роботу лабораторії психологічної служби ЗУНУ та Консультативно-тренінговий центр «АКМЕ», які допомагають здобувачам впоратися з психологічними труднощами та вирішувати особистісні проблеми. Кращими практиками ЕГ вважає позицію закладу щодо постійного розвитку безбар'єрного середовища та вдосконалення умов для реалізації права на освіту особами з особливими потребами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Онлайн спілкування зі здобувачами ОП продемонструвало задоволеність присутніми освітньою діяльністю ЗУНУ, обізнаність зі своїми правами та обов'язками, готовність звернутися до психологічної служби або куратора групи за потреби, брати участь в міжнародних активностях, житті університетської спільноти, відвідувати науковий гурток «Фіскальний аналітик», залучатися до НДР. Проте підтвердити за допомогою результатів проведених опитувань рівень задоволеності здобувачів вищої освіти освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою, так як і те, наскільки освітнє середовище, створене у ЗВО, задовольняє потреби та інтереси здобувачів ОП, ЕГ не вдалося. В анкетах здобувачів відсутні відкриті питання щодо виявлення і врахування закладом цих потреб та інтересів. Рекомендовано врахувати ці складові якості у питаннях анкет для подальших опитувань.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 7.1 - 7.6. ОП та освітня діяльність з відповідною програмою загалом відповідають Критерію 7. Описані слабкі сторони та недоліки мають рекомендаційний характер та не впливають на загальне позитивне враження від ОП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУНУ (<https://bit.ly/3CLqLZl>), Положення про організацію освітнього процесу в ЗУНУ (<https://bit.ly/3kIkrlu>), Порядок розробки освітніх програм (<https://bit.ly/3EIGmBl>) та Положення про порядок перегляду (оновлення) освітніх програм (<https://bit.ly/3hXDIXB>) розміщені у публічному просторі на офіційній сторінці ЗУНУ, доступні для учасників освітнього процесу та громадськості. Відповідно до внутрішньої нормативної бази та свідчень керівника Відділу моніторингу якості освіти та методичної роботи С. Шандрука (підрозділу, що виконує супровід удосконалення ОП), зміст ОП формується з урахуванням вимог стандарту вищої освіти, нормативних документів МОН України і тимчасових стандартів освіти Університету; моніторинг ОП та освітнього процесу за ОП здійснюється для врахування тенденцій розвитку освітніх програм та вимог до них, у тому числі дескрипторів Національної рамки кваліфікацій та рамок кваліфікацій ЄПВО (EQFforHE, Болонський процес) і навчання впродовж життя (EQF-LLL, EC).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Актуальна внутрішня нормативна база ЗУНУ, свідчення здобувачів ОП, випускників та ОСС переконали членів ЕГ у тому, що студенти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та процедур забезпечення якості, та їх позиція береться до уваги. Зокрема здобувач ВО за ОП другого року навчання Войцещук Артур зазначив, що був залучений до робочої проектною групи під час перегляду ОП "Митна справа", був присутній на засіданнях кафедри та вносив свої пропозиції щодо покращення інформаційно-технічного забезпечення, необхідного для роботи митника. Студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП, підтримуючи студентство, консолідує пропозиції, зауваження та потреби здобувачів та ескалює їх до рівня адміністрації. Згідно з Положенням про студентське самоврядування ЗУНУ (<https://bit.ly/2XPElCp>), ОСС можуть безпосередньо впливати на якість ОП. Під час спілкування онлайн представники ОСС зазначили, що двоє з них є членами Вченої ради ЗУНУ; студактив також входить до складу вчених рад факультетів та бере участь у засіданнях кафедр. Щодо реагування на конкретні пропозиції ОСС, то за словами учасників фокус-групи, на подання ОСС було додано ОК "Ділова англійська мова" до переліку вибіркового ОК до вивчення на 4 курсі освітніх програм бакалаврату. Таким чином випускники 1 освітнього рівня можуть готуватися до ЄВІ та вступу на навчання на ОП 2 рівня вищої освіти. Щодо впливу ОСС на якість складових освітнього процесу, підтримки та вирішення проблем здобувачів та конкретного сприяння підвищенню рівня освітнього середовища, учасниками фокус-групи було описано конкретні ситуації щодо вирішення освітніх та побутових проблем здобувачів ЗВО (індивідуальний підхід та умови поселення/проживання у гуртожитках здобувачів з особливими освітніми потребами; виділення окремого крила в

гуртожитку для здобувачів з числа ветеранів АТО та учасників бойових дій; випадок сприяння у переселенні здобувачки після травми з 7 поверху на 1 тощо).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

За результатами аналізу документів, рецензій/відгуків роботодавців та організацій баз практики, онлайн зустрічей ЕГ з'ясувала, що кафедра податків та фіскальної політики активно залучає роботодавців до періодичного перегляду ОП та забезпечення її якості. Зокрема за свідченнями представників ЗВО та даними відомостей про самооцінювання завдяки пропозиціям начальника митного поста «Чортків» Буковинської митниці Держмитслужби і митного брокера, яких було залучено до процедур покращення якості ОП, було підсилено формування ПРН 16, ПРН 17 через введення ОК 7 «Митний контроль». Завдяки пропозиціям директора митно-брокерської фірми СМП «РАЙВЕСТ» розширено перелік вибіркового дисциплін для формування у здобувачів м'яких навичок. Випускники мають досвід роботи, або працевлаштовані у підрозділах ДМС (Тернопільська митниця; Волинська митниця; Вінницька митниця; Одеська митниця; Полтавська митниця; ТОВ «Ескорт»; ФОП Чернова О.М.; СМП «Райвест»). Директор центру працевлаштування ЗУНУ засвідчив налагоджену роботу з Тернопільською службою зайнятості, підприємствами, банками. Також він наголосив на ефективності днів кар'єри, зустрічей з випускниками-роботодавцями, зокрема пропозиції щодо проходження практики та працевлаштування було нещодавно отримано під час зустрічі з випускниками-роботодавцями. ЕГ відзначила як сильну сторону ОП наявність на сайті можливості для зворотного зв'язку зі стейкхолдерами - скриньки для пропозицій (<https://bit.ly/39yT9rn>).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ЗУНУ підтримує зв'язки із випускниками (<https://bit.ly/3i9mNlx>), спілкуючись з колишніми здобувачами, відстежуючи їх професійний шлях. Випускники підтвердили особисте спілкування, залучення їх до удосконалення та перегляду ОП, участі у неформальних та навчальних заходах ЗУНУ. Випускники-працівники митниці, фіскальної служби та брокерських установ є одночасно представниками компаній-роботодавців, тож активно залучені до розвитку ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Порядок розробки освітніх програм (<https://bit.ly/3EIGmBl>) та Положення про порядок перегляду (оновлення) освітніх програм (<https://bit.ly/3hXDIXB>) передбачають залучення до цих процедур та обговорення ОП широкого кола стейкхолдерів. ЕГ констатує, що в ЗУНУ створені необхідні умови для перегляду ОП, її цілей та їх узгодженості з ПРН, вчасного реагування на виявлені недоліки. Налагоджені канали взаємодії з усіма стейкхолдерами дозволяють на системній основі покращувати якість ОП. Згідно з нормативними документами ЗУНУ оновлення ОП відбувається за результатами моніторингу, на засіданні вченої ради Університету, але не рідше ніж одного разу на три роки. За даними представників ЗУНУ, за період існування ОП негативних результатів виявлено не було. Надані документи та отримані свідчення представників заінтересованих сторін говорять про в цілому здатність системи забезпечення якості закладу вищої освіти вчасно реагувати на виявлені недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми. Керівник Відділу моніторингу якості та методичної роботи зазначив, що система зворотного зв'язку зі стейкхолдерами - ключова складова системи якості ЗВО. У функціях підрозділу зокрема проведення систематичних опитувань заінтересованих сторін щодо складових якості, аналіз, консолідація зауважень та пропозицій здобувачів, розробка заходів за результатами опитувань. Координатори із забезпечення якості на факультетах та кафедрах на засіданнях Рад факультетів та кафедр обговорюють результати анкетувань за кожною окремою ОП. Узагальнення виявлених проблем та розробка рекомендацій - на Відділі моніторингу якості та методичної роботи, а впровадження змін - на Гарантах та кафедрах. Керівник Відділу моніторингу якості та методичної роботи наголосив, що за результатами опитувань здобувачів щодо ОП «Митна справа» відповідно до побажань здобувачів відбулося розширення переліку вибіркового дисциплін, конкретизовано компетентності та результати навчання. Опитування «Викладач-студент», за словами начальника Відділу моніторингу якості та методичної роботи, проводяться НПП у передсесійний період на платформі Moodle або в паперовій формі (у залежності від можливостей викладача) та допомагають виявити кращі практики та слабкі сторони викладання конкретних дисциплін. Однак проаналізувавши Результати моніторингу якості освіти на сторінці офіційного сайту ЗУНУ та внутрішню нормативну базу щодо анкетувань та опитувань стейкхолдерів, ЕГ дійшла висновку про недостатнє використання онлайн опитувань та анкетувань як методів моніторингових досліджень якості.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЕГ з'ясувала, що ЗУНУ загалом та Гарант ОП «Митна справа» зокрема беруть до уваги результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти під час удосконалення ОП. Так зауваження та пропозиції з останньої акредитації 2017 р. були враховані під час удосконалення ОП. ЗВО розширив науково-практичні зв'язки із вітчизняними профільними організаціями та установами. Відповідно до пропозицій та зауважень щодо розширення співпраці, науково-практичних зв'язків із митними органами Державної фіскальної служби України, організаціями, установами і підприємствами зовнішньоекономічної сфери та науковими організаціями було розширено перелік баз стажування та налагоджено співпрацю з Національною академією наук України, митними брокерами ФОП Салюк В. В.; ТОВ «Віта-Едванс»; СМП «РАЙВЕСТ» Б. Р.; ТЗОВ «Ескорт» (відповідні договори та меморандуми було надано ЕГ), митним посередником ТОВ «РІМЕКСОН», ТОВ «Ю-КОНТРОЛ», ДМС України. Також, за словами керівника відділу якості ЗВО, згідно з пропозиціями та зауваженнями експертів попередньої експертизи ОП було розроблено систему тренінгів щодо ОП «Митна справа», залучено здобувачів до міжнародних проєктів та виконання НДР.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Процедури внутрішнього забезпечення якості ЗУНУ регламентовано Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<https://bit.ly/3CLqLZl>) ЕГ переконалася під час онлайн бесід зі стейкхолдерами у постійному контакті та співпраці, залученні представників роботодавців, потенційних роботодавців, баз практики, випускників, здобувачів до процесу моніторингу та періодичного перегляду ОП (Протоколи засідань РПП), системному оцінюванні здобувачів ОП та ЗУНУ в цілому. Здобувачі та викладачі згадували оцінювання науково-педагогічних працівників на підставі комп'ютерного анонімного анкетування «Викладач очима студентів» на освітній платформі Moodle, проте продемонструвати це опитування онлайн не змогли. Немає й результатів даного опитування у публічному доступі. Крім того, на сайті розміщено анкети «Рівень дотримання принципів академічної доброчесності», «Рівень об'єктивності оцінювання», «Рівень задоволеності методами навчання і викладання», які не забезпечують анонімності респондентів, містять обов'язкове запитання «Вкажіть ел.адресу». Щодо забезпечення системи запобігання та виявлення академічного плагіату й академічної недоброчесності. За даними представників ЗУНУ та відповідно до Положення про запобігання плагіату (<https://bit.ly/39Ewev6>) для забезпечення академічної доброчесності працює система перевірки на плагіат із залученням програмного рішення Unicheck. Закладом надано договір про співпрацю з постачальником послуги перевірки текстів на схожість Unicheck, укладений у 2019 р. та діє до 31.12.2025 року. Відповідно до договору [6.2. Максимальна кількість безкоштовних сторінок Пошукових запитів, що надаються Університету з метою доступу до Системи для перевірки дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук та освітньо-наукового ступеня доктора філософії, на наявність ознак збігів/ідентичності/схожості протягом шести років щодо матеріалів, розміщених в мережі Інтернет та/або Базі даних, та/або Репозитарії, та дорівнює 50 000 (п'ятдесят тисяч) сторінок Пошукових запитів на поточний Календарний рік. Після вичерпання лімітів сторінок Пошукових запитів, передбачених у цьому пункті на поточний Календарний рік, Університет має право здійснювати перевірку на виявлення ознак збігів/ідентичності/схожості на платній основі, що буде зафіксованому в окремому Договорі про надання послуг із Товариством.] Договори про надання послуг та Додаткові угоди із контрагентом не були надані ЕГ (відповідь на запит 5).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У ЗУНУ розроблено потужну нормативно-правову базу щодо внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності. Затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається відповідно до політик, процедур та правил ЗВО. Гарант та група забезпечення ОП систематично моніторить якість ОП у тісній співпраці з роботодавцями. Заклад враховує рекомендації й зауваження ЕГ, висловлені під час попередніх акредитацій ОП. Сильною позитивною характеристикою ОНП з точки зору врахування експертної оцінки і удосконалення освітньої діяльності є тісна співпраця з потенційними та нинішніми роботодавцями, випускниками ОП. Якісна практична складова ОП, про яку свідчать договори та меморандуми про співпрацю з потенційними роботодавцями та партнерами ТОВ «Ю-Контрол», Державною фіскальною службою України, Митною службою України, ТОВ «Ескорт», ТОВ «Віта-Едванс», НАНУ - значно посилюють ОП та є її сильною стороною.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Враховуючи умови, надані партнером ЗУНУ ТОВ «Антиплагіат» (система виявлення збігів/ідентичності/схожості Юнічек), та контингент ЗВО ОП 2 рівня, а також перелік робіт, які підлягають обов'язковій перевірці відповідно до Положення про систему запобігання плагіату в академічних текстах працівників та здобувачів ЗУНУ (<https://bit.ly/39Ewev6>) та Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУНУ (<https://bit.ly/3CLqLZl>), для забезпечення роботи системи запобігання плагіату закладу ЕГ рекомендує ЗВО укласти додаткові контракти, крім договору про співпрацю, передбачити відповідну кількість сторінок, доступних для перевірки на схожість щодо матеріалів, розміщених в мережі Інтернет, Базі даних, Репозитарії. Рекомендовано також здійснювати перевірку кваліфікаційних робіт здобувачів ВО 2 рівня щодо матеріалів, розміщених в мережі Інтернет, а не лише щодо робіт у Репозитарії (Відповідно до п.п. 7.4.4. Положення про систему запобігання плагіату

в академічних текстах працівників та здобувачів ЗУНУ). (перевірка роботи на ознаки плагіату здійснюється щодо праць у репозитарії (розділ Бібліотека Юнічек) ЗУНУ). Щодо вдосконалення використання онлайн опитувань та анкетувань як методів моніторингових досліджень якості. ЕГ вважає за доцільне для забезпечення прозорості та якості опитувань, мінімізації втручання в результати публікувати на сайті закладу не Pdf-документи, а безпосередньо посилання на Google Forms (так за одним посиланням можна бачити як анкету, так і результати/відповіді респондентів, кількість опитаних, період проведення опитування, за необхідності – формувати таблиці з відповідями та/або налаштувати фільтри). Також рекомендовано публікувати опитування за попередні періоди та звіти про зміни, внесені в ОП чи освітню діяльність за результатами проведених досліджень думки стейкхолдерів, крім того, ЕГ вважає за доцільне запропонувати здобувачам відкриті питання з можливістю не лише обрати запропоновану відповідь, а написати свою думку/потребу/зауваження/пропозицію/скаргу.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

На підставі аналізу інформації на офіційному веб сайті ЗУНУ, свідчень представників стейкхолдерів та даних у відомостях про самооцінювання ЕГ зробила висновок щодо достатньої відповідності ОП «Митна справа» якісним характеристикам Критерію 8, підкритеріям 8.1, 8.3, 8.4, 8.6. У закладі відбувається процес формування культури якості на основі потужної внутрішньої нормативної бази та високого рівня взаємодії з випускниками, потенційними та дійсними роботодавцями, органами студентського самоврядування. Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітньої програми відбуваються відповідно до внутрішніх документів закладу. Зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій ОП ЗУНУ враховано під час перегляду ОП. Однак система забезпечення якості ЗВО може покращити свою здатність до реагування на виявлені недоліки в освітній діяльності загалом та ОП зокрема у випадку проведення якісних анкетувань, онлайн-опитувань та їх адекватного аналізу. Рекомендація щодо удосконалення опитувань здобувачів та інших стейкхолдерів лежить в інституційній площині та стосується загалом Критерію 8, адже якісний моніторинг оцінки ОП заінтересованими сторонами - важливий елемент системи внутрішнього забезпечення якості ОП, його відсутність є недоліком у контексті відповідності підкритеріїв 8.2, 8.5, 8.7.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На сайті ЗВО у розділі «Публічна інформація» (<https://bit.ly/3CAg53r>) у вільному доступі розміщені основні документи, які регламентують права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, у тому числі установчі документи, нормативне забезпечення освітньої діяльності, нормативне забезпечення якості освіти та ін. Ці акти є детально описаними і доступними на сайті ЗУНУ: <https://bit.ly/3CAg53r> (Правила внутрішнього розпорядку ЗУНУ, Статут ЗУНУ); <https://bit.ly/3zuuyAk> (Положення про організацію освітнього процесу в ЗУНУ; Положення про порядок перезарахування результатів навчання та ін.); <https://bit.ly/3hXKfID> (Положення про комісію з доброчесності та наукової етики ЗУНУ, Положення про порядок врегулювання конфлікту інтересів у ЗУНУ, Кодекс академічної доброчесності ЗУНУ, Положення про комісію з доброчесності та наукової етики ЗУНУ, Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій в ЗУНУ та ін.). Усі нормативні акти зрозумілі учасникам освітнього процесу, що було підтверджено під час відповідних зустрічей ЕГ з фокус-групами академічного та адміністративного персоналів, здобувачами, роботодавцями. Під час зустрічі здобувачі повідомили, що інформація, наведена в нормативних документах, доводиться до них кураторами груп. ЕГ пересвідчилась в тому, що в ЗУНУ існує гарна практика доступності для кожного здобувача вищої освіти інформації про його успішність у локальній мережі факультету при отриманні в деканаті відповідного логіна і пароля та створення особистого кабінету. Навчально-педагогічні працівники знайомляться з правами та обов'язками учасників освітнього процесу при підписанні своїх індивідуальних контрактів.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

За місяць до введення в дію освітньої програми проект ОП «Митна справа» (<https://bit.ly/2W2uAjH>) було оприлюднено на офіційному веб-сайті університету в рубриці «Публічна інформація» (<https://bit.ly/3AwEnot>) у підменю «Публічне обговорення» в частині «Проекти освітніх програм» та підменю «Освітні програми» з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Після закінчення громадського

обговорення на сайті університету було розміщено Аналітичний звіт за результатами громадського обговорення ОП Митна справа (проект) другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування (<https://bit.ly/3EIRrSI>). На зустрічі з роботодавцями було підтверджено залучення їх до обговорення та внесення рекомендацій та пропозицій щодо проекту ОП. ЕГ встановлено, пропозиції стейкхолдерів Саварина А. Л., Салюка В.В, Сороківського А. Р., Задорожного Б.Р. було враховано проектною групою ОП. ЕГ відзначила наявність на сайті скриньки для пропозицій (<https://bit.ly/39yT9rn>) як взірцевої практики ОП можливості отримання зворотного зв'язку зі стейкхолдерами.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті ЗВО у вільному доступі розміщена актуальна версія ОП «Митна справа» (<https://bit.ly/3kuojU5>), яка містить інформацію щодо цілей, компонентів ОП, сформованих компетентностей та очікуваних результатів, а також описи усіх освітніх компонентів (<https://bit.ly/3m4QvQn>), включених до ОП. Обсяг оприлюднення на сайті ЗУНУ інформації достатній для обґрунтованого вибору ОП потенційними вступниками та розуміння роботодавцями цілей та змісту підготовки здобувачів за ОП. Під час зустрічі здобувачі зазначили, що одним із факторів, який зумовив вибір ОП, була інформація, оприлюднена на сайті ЗУНУ.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

В ЗУНУ наявні чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Громадське обговорення ОП відбувається відповідно до процедури, яка зазначена нормативними документами. На сайті ЗВО у відкритому доступі знаходиться уся необхідна інформація щодо внутрішніх нормативних документів, ОП та її освітніх компонентів. Сильними сторонами ОП є наявність форми зворотного зв'язку для внесення пропозицій зацікавлених сторін, а також можливість кожного здобувача мати оперативну інформацію про свою успішність.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутні.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП повністю відповідає даному критерію. ЗВО відповідає вимогам щодо прозорості і публічності діяльності. ОП має значний рівень узгодженості за підкритеріями 9.1,9.2 і 9.3. Відповідна оцінка відображає всю цілісність встановлених релевантних фактів (у відкритому доступі знаходиться нормативна база забезпечення освітнього процесу; Положення про академічну доброчесність, змін та проектів ОП тощо; Правила та вимоги до вступу, програми вступних випробувань). ЕГ відзначає взірцеву практику доступності для кожного здобувача вищої освіти на відповідних електронних ресурсах інформації про його успішність, а також прозорості та відкритості в отриманні відповідних рекомендацій стейкхолдерів щодо покращення ОП через скриньку для пропозицій на веб-сайті.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Школьник Інна Олександрівна

Члени експертної групи

Волкова Неля Іванівна

Коваленко Юлія Михайлівна

Петрова Яна Іванівна